

Evaluering af lektiecaféer/elevcentre i Københavns folkeskoler

November 2005

**Karl Vogt-Nielsen og
Henning Hansen**

Evaluering af lektiecaféer/elevcentre i Københavns folkeskoler

November 2005

**Karl Vogt-Nielsen og
Henning Hansen**

**Evaluering af lektiecaféer/elevcentre
i Københavns folkeskoler**

© CASA November 2005

ISBN 87-91558-95-6

Elektronisk udgave: ISBN 87-91558-96-4

Forord

Den københavnske befolkningssammensætning – hvor der er mange borgere med etnisk minoritetsbaggrund og mange borgere med svag social baggrund – betyder, at flere børn har brug for en særlig støtte til lektielæsningen uden for skoletiden.

Fra august 2000 blev der etableret lektiecafé på 15 københavnske skoler med mange tosprogede elever. Som led i budgetaftalen for 2003 blev dette udvidet til alle folkeskoler, og fra skoleåret 2003/2004 blev et projekt om elevcentre som frie læringsmiljøer på københavnske folkeskoler udmøntet.

Som led i beslutningen blev det besluttet, at projektet skulle evalueres i efteråret 2005 med henblik på dets videre skæbne. CASA har bistået Københavns Kommune, Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen, med at gennemføre en evaluering af folkeskolernes lektiehjælp/elevcentre.

Vi takker hermed alle de personer, som har deltaget i fokusgruppemøderne samt de personer på skolerne, der har udfyldt spørgeskemaerne.

CASAs bidrag til evalueringen er gennemført i løbet af oktober/november 2005 af konsulent Karl Vogt-Nielsen og studentermedhjælp Flemming Jakobsen, mens Henning Hansen har tilrettet manuskriptet.

CASA
November 2005

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og anbefalinger	7
1.1	Baggrund	7
1.2	Vision.....	8
1.3	Evalueringsens mål	8
1.4	Evalueringsmetode	9
1.5	Opsummering af lektiecaféens organisation og betydning.....	9
1.6	Hvad kendetegner “den gode lektiecafé”?.....	12
1.7	Brugersynspunkter.....	15
1.8	Skolernes synspunkter	16
1.9	Konklusioner og forslag	17
1.9.1	Forslag.....	19
2	Karakteristik af lektiecaféen.....	23
2.1	Lektiecaféens organisering	23
2.2	Åbningstid	24
2.3	Bemanding af lektiecaféen	26
2.4	Samarbejde med andre.....	29
2.4.1	Internt samarbejde.....	29
2.4.2	Eksternt samarbejde.....	31
2.4.3	Elevcenter contra lektiecafé.....	33
2.5	Information om lektiecafé	35
2.6	Indretning og målretning af lektiecaféen.....	37
2.7	Elevers behov og brug	43
2.8	Motivation og tilfredshed	48
2.9	Effekten af lektiecaféen på eleverne.....	50
2.10	Brugen af lektiecaféen	52
2.11	Brug af lektiecaféen efter henvisning eller tilvalg?.....	55
2.12	Fordele ved en lektiecafé?	56
2.13	Hvad kan blive bedre?	57
2.14	Hvis lektiecaféen lukker?	58
2.15	Argumenter for at bevare lektiecaféen	58
2.16	Ressourcerne til lektiecaféen.....	59
2.17	Budskab til politikerne.....	62
3	Analyser af sammenhænge mellem effekt og organisation/drift	65
3.1	Fremmødet i lektiecaféen	66
3.2	Er det de “rigtige” brugere?.....	69
3.3	Motivation for at benytte lektiecaféen.....	70
3.4	Brugernes tilfredshed med lektiecaféen	72
3.5	Hensynet til det sociale miljø	74
3.6	Større fagligt selvværd.....	75
3.7	Mindre behov for specialundervisning	77
3.8	Positiv effekt på brugernes faglige præstationer	79
3.9	Opsummering	80
Bilag 1: Skoleoversigt med udvalgte svar, som forvaltningen har vurderet, var interessante at vise for hver enkelt skole		
Bilag 2: Metodebeskrivelse samt spørgeskema med samlet svaropgørelse		
Bilag 3: Grafisk præsentation af svarfordelinger		

1 Resumé og forslag

1.1 Baggrund

Både i kommunal og privat sammenhæng har der i de seneste år været fokus på, at Københavns særlige befolkningssammensætning med mange borgere med etnisk minoritetsbaggrund og mange borgere med en svag social baggrund betyder, at flere børn har brug for en særlig opmærksomhed og støtte uden for skoletid til bl.a. lektielæsning.

I privat sammenhæng har bl.a. Dansk Flygtningehjælp, Ungdommens Røde Kors, forskellige etniske foreninger samt beboerforeninger arrangeret lektielæsning.

I kommunal sammenhæng blev der fra august 2000 etableret lektiecaféer på skoler med mange tosprogede elever. Lektiecafeerne blev finansieret af den centrale pulje til undervisning af tosprogede elever. Forvaltningen udsendte i 2001 en vejledning til skolerne om tilrettelæggelse af lektiecaféerne med baggrund i en intern evaluering. Det blev vurderet, at der var behov for en koordinering af de forskellige lektiestøttende tilbud i lokalområdet således, at de supplerer hinanden og samarbejder i stedet for at konkurrere med hinanden.

I forbindelse med Uddannelses- og Ungdomsudvalgets behandling af ny klubstruktur blev der vedtaget et resultatmål vedr. lektiestøtte: "Alle klubber skal inden 1. juni 2003 tilbyde støtte til lektielæsning således, at unge med behov for støtten ved, af hvem og hvor ofte lektiestøtte tilbydes."

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2003 afsatte Borgerrepræsentationen en pulje på 3 mio. kr., som gjorde det muligt, at samtlige københavnske folkeskoler fra august 2003 kunne have en lektiecafé/elevcenter. Fra skoleåret 2003/2004 er hver skole tilført centrale midler svarende til 5 ugentlige lektioner. Skolerne skulle selv lægge mindst 3 timer hertil, så lektiecaféen som minimum blev bemandet med 8 ugentlige lektioner. Endvidere blev skolerne opfordret til at indgå i et samarbejde med andre "hjælpere" – f.eks. store elever og/eller andre kræfter i lokalsamfundet.

U&U-udvalget tiltrådte på sit møde 4.12.2002 forvaltningens indstilling om en nærmere udmøntning af budgetaftalen om lektiecafeer. Hovedpunkterne i indstillingen var:

- Lektiecafé-begrebet udvides til tanken om et "elevcenter".
- Skolen sammentænker elevcentret med mønsterbrydningsindsatsen og med indsatsen i udviklingsprogrammet "Et godt skoleliv for alle" for de skoler, der indgår i dette.

- Der lægges op til, at skolen går uden for egne rammer og forsøger at etablere et samarbejde med relevante samarbejdspartnere i lokalområdet med henblik på koordinering af lokalområdets lektiestøttende tilbud.
- Elevcentret finansieres i et samspil mellem centralt udmeldte og selvforvaltede midler.
- Den centrale ressource udmeldes som et kronebeløb til skolen for at give skolen øget frihed i anvendelsen.
- Projektet vedr. elevcenter evalueres med henblik på dets videre skæbne i efteråret 2005.
- Den enkelte skole skal udnævne en pædagogisk og organisatorisk ansvarlig for elevcentret.

1.2 Vision og mål

Der blev i forbindelse med udmøntningen udsendt et cirkulære. Heraf fremgår det, at visionen for elevcentret “er et frit og engagerende læringsmiljø på skolen, hvor eleverne uden for skoletiden kan få dækket forskellige behov for støtte til faglig fordybelse, til lektier, til træning, til projektbehandling og til uformel it-læring. Det er ikke undervisning, og det er ikke fritidsaktiviteter – men det er selvvalgt læring i fritiden. Elevcentret medvirker til skolens øvrige arbejde med at bryde den negative sociale arv. Tilbuddet i elevcentret er koordineret med evt. øvrige lignende tilbud i skolens lokalområde, så de tilsammen dækker elevernes behov bredt.”

Desuden fremgår af cirkulæret målene for elevcentret:

- Elevcentret understøtter elevernes motivation til egen læring i fritiden.
- Elevcentret medvirker til at fremme elevernes engagement i skolearbejdet.
- Elevcentret er med til at styrke elevernes faglige kompetencer.
- Elevcentret medvirker til skolens øvrige arbejde med at bryde den negative sociale arv.
- Skolen er via sit elevcenter koordinerende for lokalområdets lektiestøttende aktiviteter.

1.3 Evalueringens mål

Formålet med evalueringen er at lægge op til en politisk stillingtagen med hensyn til elevcentre/lektiecaféer på de københavnske skoler fra skoleåret 2006/2007. Målet med denne evaluering er:

1. at vurdere, hvordan elevcentret/lektiecaféen har fungeret organisatorisk – som center på skolen og som koordinerende i forhold til andre aktører i lokalområdet
2. at vurdere elevcentrets/lektiecaféens betydning for styrkelse af elevernes engagement og faglige kompetencer

3. at identificere en række kriterier for velfungerende elevcentre/lektiecaféer.

Endvidere er det målet at indkredse erfaringer og synspunkter, som kan indgå i overvejelserne om den fremtidige indsats.

1.4 Evalueringsmetode

Der er anvendt to forskellige metoder ved dataindsamling til evalueringen. Den ene er en elektronisk spørgeskemaundersøgelse, blandt alle skoler i Københavns Kommune, som 62 skoler har udfyldt. Spørgeskemaet består af 65 spørgsmål og fremgår af bilag 2.

Den anden metode er fokusgruppemøder, hvor formålet var at opnå en mere nuanceret beskrivelse af lektiecaféerne, end spørgeskemaerne kunne give. Fokusgrupperne blev sammensat med forskellige typer af deltagere:

- 2 fokusgrupper med lærere/skoleledelsesrepræsentanter.
- 2 fokusgrupper med elever. Den ene gruppe elever havde dansktalende forældre, og den anden havde arabisk talende forældre.
- 2 fokusgrupper med forældre, som svarede til de to elevgrupper.

Fokusgruppemøderne bestod af 4-8 deltagere og blev ledet af en ordstyrer. Møderne blev styret af en liste med spørgetemaer. Alle indlæg blev optaget på bånd, som derefter er blevet udskrevet i referatform.

I rapporten benyttes gennemgående betegnelsen lektiecafé, som er den betegnelse, de fleste skoler benytter.

1.5 Resumé og vurdering af lektiecaféens organisation og betydning

Vigtigt redskab

Lektiecaféen er et vigtigt redskab i mange elevers skolearbejde. Det kommer til udtryk fra alle de parter, der har været involveret i evalueringen, dvs. såvel eleverne selv, deres forældre, lærerne og skolens ledelse.

Eleverne giver udtryk for, at det er helt essentielt, at lektiecaféen findes, og at det vil gå hårdt ud over lektieproduktionen for mange elever, hvis lektiecaféen ikke fandtes. Dette synspunkt understøttes af såvel forældre som lærere/ledelse på skolerne.

Åbningstiden varierer

Langt de fleste lektiecaféer består af én samlet enhed. Kun på 3 skoler er der en opdeling efter indskoling, mellemtrin og udskoling, hvilket eleverne selv ser som en fordel.

Hver femte skole har deres lektiecafé åben hver dag, mens resten har lukket en eller to dage om ugen. Den typiske åbningstid er tidligt om eftermiddagen med små 10 timer ugentligt. På årsplan har de fleste åbent mellem 200 og 400 timer i dette skoleår. 20 % har åbent i færre timer og 10 % har åben i flere timer.

Små skoler har flest lærerressourcer afsat

På 2 af skolerne er en enkelt lærer i lektiecaféen, men ellers er der et jævnt varierende antal fra 2 til 5 lærere tilknyttet lektiecaféen. Der er en klar sammenhæng mellem antallet af lærere og antallet af årlige lærertimer tilknyttet lektiecaféen. Lidt overraskende har små skoler relativt flere lærere og dermed flere timer afsat i lektiecaféen. På 8 skoler er der en fast bemanding med andre end skolens lærere.

Dansk hyppigste fagkompetence

Lærerne i lektiecaféen har typisk dansk som fagkompetence, men matematik, naturfag og fremmedsprog er også vigtige kompetencer jo flere lærere, der er tilknyttet lektiecaféen. De lærere, der er tilknyttet lektiecaféen, underviser normalt i mellemtrinnet og udskoling og i mindre omfang i indskoling. Endelig viser det sig, at der mange steder er et overlap mellem lærere tilknyttet lektiecaféen og lærere tilknyttet specialundervisning på skolen. Kun få lærere har modtaget efteruddannelse etc. med henblik på at kvalificere arbejdet i lektiecaféen.

Internt samarbejde på skolen

Skolerne angiver, at der er et udbredt samarbejde mellem lektiecaféen og de øvrige lærere på skolen. Det mest almindelige er at drøfte de enkelte elever med de andre lærere – det sker på 80 % af skolerne. Der er næsten lige så mange, der har nævnt, at de har givet de andre lærere en generel information om lektiecaféen. På 40 % af skolerne har man drøftet selve aktiviteterne i lektiecaféen med de øvrige lærere.

Til trods for dette anførte samarbejde er det påfaldende, at på godt halvdelen af skolerne drøftes lektiecaféen kun i ringe grad eller slet ikke på disses pædagogiske rådsmøder.

Begrænset eksternt samarbejde

Det er meget få steder, hvor det er lykkedes at etablere andet end et uformelt samarbejde med andre aktører, men flere steder er man p.t. i gang med at sondere mulighederne. 18 % af skolerne nævner, at de har samarbejde med eksterne aktører. Det er især fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber, der nævnes som de typiske eksterne aktører i samarbejdet med lektiecaféerne. Enkelte skoler har også nævnt frivillige organisationer og lokalcentre. Kun 3 skoler angiver at have en egentlig koordinerende funktion for lokalområdets lektiehjælpstilbud.

Stor information, men måske ikke tilstrækkelig

Spørgeskemaundersøgelsen viser tilsyneladende, at skolerne har gjort en stor indsats for at informere både andre lærere og elever og forældre om lektiecaféen. Det er især sket ved, at klasselærerne orienterer eleverne, eller at forældrene er blevet orienteret på forældremøder, ved "skole-hjem samtaler", eller at skolerne har givet eleverne en seddel med hjem til forældrene. Men dette er naturligvis ikke en garanti for, at alle forældrene er blevet orienteret. Det viser diskussionerne i nogle af fokusgrupperne.

En vis målretning på nogle skoler

Hver fjerde skole har angivet, at de har indrettet lektiecaféen mod særlige målgrupper, f.eks. indskoling, mellemtrin, udskoling, tosprogede eller elever med socio-emotionelle problemer. Men i praksis har skolerne flere forskellige målgrupper samtidig, så der er stort set ingen af dem, der er særligt rettet mod en bestemt gruppe af elever. 10 skoler har dog nævnt, at de har rettet indsatsen mod tosprogede, og 3 skoler har nævnt, at indsatsen er rettet mod elever med socio-emotionelle problemer.

Mange med behov deltager ikke

Hovedparten af skolerne angiver, at de retter henvendelse til elever og forældre, når der skønnes behov for lektiehjælp. 6 skoler anfører, at de intet foretager sig. Kun hos 7 % af skolerne (4 skoler) vurderer man, at alle elever med behov for lektiehjælp i høj grad benytter lektiecaféen. Hos 20 % af skolerne (12 skoler) vurderes det omvendt, at dem med behovet kun i ringe grad benytter den. Det er især de store elever med behovet, som ikke benytter lektiecaféen, og nogle skoler vurderer, at op til 50 % af skolens elever ville have gavn af at benytte lektiecaféen. Hos enkelte skoler har man kapaciteten, men savner brugerne. Problemet hos andre er, at der ikke kan lukkes flere ind, hvorfor der afvises elever, der ønsker at benytte lektiecaféen.

It-læring på hver tredje skole

På næsten alle skoler har man gruppearbejdspladser, og de er mange steder velforsynet med it-udstyr – 32 % af skolerne har mere end 15 it-arbejdspladser i lektiecaféen, mens 27 % (17 skoler) har maks. 5 it-arbejdspladser.

Det er ikke uproblematisk at få it til at fungere hensigtsmæssigt sammen med lektiehjælpen, men it anses som en vigtig faktor i forhold til eleverne, selvom flertallet af skolerne (66 %) kun i ringe grad har egentlig it-læring.

Halvdelen har andre aktiviteter end lektier

På næsten alle lektiecaféer hjælper eleverne hinanden med lektierne. Der foregår et større omfang af individuel lektiehjælp frem for gruppevis lektiehjælp. I hver fjerde skole foregår der i et vist omfang lege i lektiecaféen, mens spil foregår i næsten halvdelen af lektiecaféerne. Desuden har hver fjerde skole en frugt/kageordning for at skabe en hyggelig, uformel stemning og måske for at tiltrække elever.

Høj motivation, tilfredshed og faglig nytteværdi

På langt de fleste skoler vurderes det, at brugerne af lektiecaféen er motiverede for og tilfredse med at komme. Det sociale miljø i lektiecaféen vurderes at have indflydelse på fremmødet. Det skal bemærkes, at undersøgelsen er baseret på skolens vurderinger og ikke brugernes egen vurdering. Det er stort set alle skolers vurdering, at lektiecaféen har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd og deres faglige præstationer. På hver tredje skole kan mærkes et fald i behovet for specialundervisning.

Stor spredning i fremmøde

På 25 % af skolerne er der mere end 40 ugentlige elever på lektiecaféen. En tredjedel af skolerne har et fremmøde på under 3 % af skolens elever. Det samlede ugentlige antal forskellige elever i lektiecaféerne kan anslås til omkring 1.500, og hver tredje kommer der mindst to gange ugentligt. Der kommer relativt flest elever fra mellemtrinnet i forhold til indskolingen og udskolingen.

Flertallet kommer efter eget eller forældres ønske

Skolerne har som udgangspunkt, at brugen af lektiecaféen skal være baseret på elevens frivillige tilvalg, men der foregår også henvisning fra klasse- og faglærer til lektiecaféen. Der lægges stor vægt på frivillighedsaspektet – evt. gennem samtaler mellem skole, elev og hjem om nytteværdien, hvis skolen vurderer et behov hos en elev. Der er dog problemer med at sikre, at henviste elever rent faktisk kommer og/eller får den støtte, de har behov for. Hovedparten af eleverne kommer der efter eget ønske eller efter ønske fra forældrene.

1.6 Hvad kendetegner “den gode lektiecafé”?

I analysen er udvalgt en række “succeskriterier” fra spørgeskemaet og for hvert af kriterierne er analyseret, hvilke parametre der påvirker disse med en målbar effekt.

Fremmødet i lektiecaféen

Fremmødeprocenten – forstået som den andel af skolen elever, der benytter lektiecaféen – afhænger tilsyneladende af flere forskellige forhold:

- Skolens størrelse (små skoler har størst fremmøde).
- Procentdel tosprogede elever (mange tosprogede har størst fremmøde).
- Procentdel forældre (mange elever med forældre på kontanthjælp/førtidspensionister betyder størst fremmøde).
- Lektiecaféens åbningstid (lang åbningstid har størst fremmøde).
- Antal af lærere (og lærertimer) tilknyttet lektiecaféen (mange lærere har størst fremmøde).
- Aktiviteter i lektiecaféen (aktiviteter betyder større fremmøde).

Man kan altså meget forenklet sige, at stort fremmøde i lektiecaféen forekommer på skoler, hvor der sandsynligvis er et stort behov, fordi de har mange tosprogede elever, og hvor mange af forældrene er på kontanthjælp. Det viser sig, at de små skoler, der også kan fremvise et stort fremmøde, samtidig har relativt mange tosprogede og elever med forældre, der modtager kontanthjælp m.v. Der er derfor en vis sammenhæng i resultaterne. Det hjælper helt tydeligt også at have længere åbningstid og have den fordelt på mange lærere, hvilket samtidig betyder flere lærertimer. Endelig hjælper det på fremmødet, at der foregår forskellige aktiviteter i lektiecaféen.

Er det dem med behovet, der kommer?

Der er ikke noget klart mønster i forhold, der har betydning for, hvorvidt skolerne vurderer, at det er de elever, der har behov for lektiehjælp, der benytter lektiecaféen. Man kan dog tendentielt pege på, at de små skoler, skoler med længere åbningstider og med mange lærere tilknyttet, i højere grad vurderer, at de modtager elever med behov for lektiecaféen. Dog er der en vis usikkerhed omkring, hvilke elever det drejer sig om, da forvaltningens vision og mål for lektiecaféen antyder, at den skal være for de "svage" elever og samtidig være åben for alle.

Hvad betyder noget for elevernes motivation?

Skolernes vurdering af elevernes motivation for at komme i lektiecaféen afhænger tilsyneladende af flere forskellige forhold:

- Skolens størrelse (små skoler har størst motivation).
- Procentdel tosprogede elever (mange tosprogede har størst motivation).
- Lektiecaféens åbningstid (lang åbningstid giver størst motivation).
- Antal af lærere (og dermed lærertimer) tilknyttet lektiecaféen (mange lærere har størst motivation).
- Procentdel forældre på kontanthjælp (mange på kontanthjælp m.m. har størst motivation).
- Aktiviteter i lektiecaféen (aktiviteter betyder større motivation).

Man kan altså klart konkludere, at det er de samme forhold, der spiller en rolle for elevernes motivation, som også spiller en rolle for elevernes fremmøde i lektiecaféen. Dette virker også helt logisk. Det er især de små skoler, hvor der samtidig er relativt mange tosprogede og mange elever med forældre, der modtager kontanthjælp og førtidspension. Desuden er åbningstiden, antal lærere og aktiviteter i lektiecaféen vigtigt for motivationen.

Hvad betyder noget for elevernes tilfredshed?

Der er ikke klare og statistisk signifikante sammenhænge mellem skolernes vurdering af brugernes grad af tilfredshed og de udvalgte baggrundsvARIABLE. Det eneste punkt, hvor vi kan se en klar og signifikant sammenhæng, er

lektiecaféens åbningstid – jo længere åbningstid, des mere tilfredse – mener skolerne – er lektiecaféernes brugere.

Analyserne viser dog også nogle tendenser, som kan være interessante at se nærmere på. Tilfredsheden er tilsyneladende størst på de små skoler og på skoler med en del tosprogede elever og skoler med en del forældre på kontanthjælp m.v. Det sidste tyder på, at der er en vis tilfredshed med de steder, hvor lektiecaféerne i høj grad tiltrækker de elever, som de er beregnet for.

Hvad betyder det sociale miljø i lektiecaféen?

Det er meget svært at finde nogle klare svarmønstre, når det gælder effekten af det sociale miljø i lektiecaféen. Der er visse forskelle, men der er stort set ikke noget mønster i disse forskelle, som man kan bruge til at konkludere på baggrund af.

Påvirkning af elevens faglige selvværd

Det kan være svært at se et klart mønster, når det gælder skolernes vurdering af elevens faglige selvværd. Der er dog visse forhold, som tilsyneladende spiller en vis rolle.

På de små skoler vurderer man, at eleverne får større fagligt selvværd, og det skal igen ses i sammenhæng med, at der er relativt mange tosprogede og elever med forældre på kontanthjælp m.v. Derudover er det tydeligt, at længere åbningstid i lektiecaféen også er befordrende for det faglige selvværd. Det er også befordrende, at der foregår forskellige aktiviteter i lektiecaféen.

Påvirkning af behovet for specialundervisning

Der er en klar tendens til, at skolerne vurderer, at lektiecaféerne bidrager til at reducere behovet for specialundervisning. Der kan især konstateres en sammenhæng med:

- Antal tosprogede.
- Lektiecaféens åbningstid – også sen eftermiddag.
- Procentdel med forældre på kontanthjælp m.v.

Man kan især bemærke, at lektiecaféerne synes at have positiv indflydelse de steder, hvor der er mange tosprogede og mange elever med forældre på kontanthjælp m.v., idet der her efter skolernes mening sker den største reduktion i behovet for specialundervisning.

Påvirkning af elevernes faglige præstationer

Det viser sig meget klart, at der er nogle sammenhænge mellem elevernes faglige præstationer og flere baggrundsvariable:

- Antal lærere (og dermed lærertimer) i lektiecaféen.
- Lektiecaféens åbningstid.
- Aktiviteter i lektiecaféen.
- Antal elever med forældre på kontanthjælp m.v.

Det er nogle af de samme baggrundsvariable, som vi har set i de andre analyser.

Opsummering

En række af de anførte sammenhænge og tendenser nævnt ovenfor er ikke statistisk signifikante, fordi vi har at gøre med et meget spinkelt talmateriale, som kun omfatter 62 skoler.

Gennemgående ser det ud til, at de små skoler med under 400 elever har vurderet lektiecaféerne mest positivt. Da der er en klar sammenhæng mellem skolestørrelse og procentdel tosprogede elever og forældre, der modtager kontanthjælp og førtidspension, er der også stor tilfredshed på skoler med mange tosprogede og forældre på kontanthjælp m.v. Derfor kan man sige, at lektiecaféerne har en positiv effekt over for de bogligt set svageste elever.

Der er også en klar tendens til, at skolerne vurderer en større tilfredshed blandt eleverne på de skoler, hvor lektiecaféerne har lang åbningstid, og hvor der er flere lærere tilknyttet (og dermed flere lærertimer). Det er også gennemgående, at tilfredsheden er størst på de lektiecaféer, hvor der foregår nogle særlige aktiviteter, f.eks. leg og spil.

1.7 Brugersynspunkter

Synspunkterne er opstillet på baggrund af fokusgruppemøderne, hvor elever og forældre har været repræsenteret.

Eleverne har et stort ønske om, at der er åbent hver dag og med en længere åbningstid. Endvidere må der gerne være flere lærere i lektiecaféen, da der ellers er megen spildtid, hvor man sidder og venter på, at læreren har tid.

Endvidere ønskes de større lektiecaféer opdelt, så de mindre elever kan sidde for sig selv, fordi de store elever larmer meget.

En række brugere efterlyser, at lektiecaféen i højere grad kan fungere som et frirum, hvor man har lov at være – f.eks. når man skal vente på søskende, man skal følges med hjem, eller har mellemtimer, hvor man skal vente.

Forældre efterlyser, at politikerne går helhjertet ind for lektiecaféen og afsætter de nødvendige ressourcer hertil. Det skal vel at mærke ikke finansieres inden for rammen, så det går ud over den øvrige undervisning.

Der efterlyses en større indsats for at få fat i de mindre velfungerende elever. Og der skal fortsat primært være fokus på lektier – for dem, der har brug for hjælpen og dem, der gerne vil have hjælp. Men der må også gerne foregå andet som pc, som man har gode erfaringer med som forældre.

Blandt de **arabiske forældre** blev efterlyst en mere rimelig behovsstyret ressourcefordeling mellem skolerne. Den mest rigtige måde vil være at fordele efter forældrenes evner og muligheder for at give lektiehjælp – det er noget klasselæreren har overblik over. Dette anses for bedre end “objektive” kriterier som antal tosprogede. Der blev endvidere lagt vægt på, at tilbuddet gælder helt fra skolestarten i de små klasser.

1.8 Skolernes synspunkter

Synspunkterne er opstillet på baggrund af fokusgruppemøderne, hvor lærere og skolens ledelse har været repræsenteret.

Lærere og ledelse på skolerne efterlyser generelt, at der afsættes flere ressourcer til lektiecaféen, men at øgede ressourcer skal tilføres dem med størst behov. Ønsket er at kunne udvide åbningstiden og tilføre flere lærerkræfter. Lektiecaféen skal f.eks. udnytte mellemtimer og være åben til senere. Lektiehjælpen ønskes vikardækket.

Den nuværende fragmenterede opdeling af ressourcer til de enkelte “vedhæng” på skolen (specialcenter, sprogcenter, lektiecafé etc.) opfattes som tung af arbejde med. Der skal udarbejdes beskrivelser, redegøres for og laves målsætninger m.v. for hver enkelt ting, selvom det i praksis hænger sammen. Man kan undgå den megen “kassetænkning”, hvis der i stedet laves en mere samlet overordnet fælles målsætning, hvor skolerne selv kombinerer de rigtige løsninger.

Der er ønske om ressourcer til en tovholder – både på de interne linier og i forhold til lokalområdets aktører, og der er behov for ledelsesmæssige ressourcer til koordinering af større indsats i lokalområdet. Der er endvidere behov for at forbedre de fysiske rammer i selve lektiecaféen.

Hos skoler med mange tosprogede ønskes ressourcer til en ekstra assistent i form af en etnisk person, som kender lokalkvarteret.

Der blev udtalt frygt for, at den kommende lønsumsstyring kan kvæle lektiecaféen og andre af “vedhængene”. Det blev efterlyst, at kommunen i givet fald giver pålæg om lektiecafé med en række forpligtelser hertil. Eventuelt kan det overvejes at gøre lektiecaféen til en mere selvstændighed enhed med særlig ressourcefordeling frem for et vedhæng som i dag.

Kvaliteten kan øges via et kvalitetssikringssystem, der fokuserer på opbygning og struktur af hele elevstøtteområdet. Der bør prioriteres uddannelse af personale.

Samarbejdet internt og eksternt kan styrkes, hvis der findes nye måder at tænke og organisere samarbejdet omkring de forskellige “vedhæng” til sel-

ve undervisningen. Der skal tænkes i større sammenhænge, dvs. kombination af centrale ressourcer, elevcenter, sprogcenter, specialcenter samt andre lokale aktører. Herunder hører også øget samarbejde mellem pædagogisk center, sprogcenter (hvis det findes på skolen) og lektiehjælpen. I første omgang bør der etableres et formelt samarbejde mellem skolens elevcenter og de frivillige aktører i lokalområdet.

Der efterlyses nytænkning om, hvem der kan og skal varetage funktionerne i et større elevcenter, som ikke kun er lektiehjælp, herunder samspil med pædagoger og store elever, og kan der trækkes på ikke-uddannede lærere til de mere fritidsprægede tilbud? Der er udtrykt en forventning om, at der med den nye ungdomsforvaltning skabes bedre muligheder for nytænkning i denne retning. Måske skal der arbejdes hen mod en heldagsskole for enkelte børn.

Udgangspunktet for lektiecaféen opfattes af nogle for meget åben. Derfor er man gået i forskellige retninger, og tiden er nok inde til nærmere at fastlægge, hvad et "elevcenter" skal indeholde, herunder hvilke andre løngrupper og kræfter der kan indgå. Hvis skolen kan undgå at bruge dyre lærertimer til aktiviteter, som ikke er konkret lektiehjælp, ville det være fint.

Det bør overvejes at indføre klassevis kortlægning af behovet for lektiehjælp og gøre brugen af lektiecaféen "obligatorisk" for elever fra ressourcetsvage hjem i form af et forpligtende samarbejde mellem skole, hjem og eleven, men der er et udestående om, hvorledes lektiecaféen kan gøres mere attraktiv for de ældste elever. Lektiehjælpen bør målrettes forskellige aldersgrupper, og det bør overvejes at have mere fokus på for-forståelse for nogle af eleverne, idet der hermed menes bedre evner til at forstå undervisningen. Det er vigtigt at prioritere speciel lektiehjælp til den rigtige svage elev.

1.9 Konklusioner og forslag

Evalueringen havde tre hovedformål og nedenfor præsenteres hovedkonklusionerne herpå.

Formål 1: Vurdere hvordan elevcentret/lektiecaféen har fungeret organisatorisk – som center på skolen og som koordinerende i forhold til andre aktører i lokalområdet?

Evalueringen viser, at visionen om, at der udvikles et tilbud om "et frit og engagerende læringsmiljø" på de københavnske skoler, må anses for opfyldt. Skolerne har imidlertid grebet udfordringen an på meget forskellig vis, og kun på enkelte skoler benyttes således betegnelsen "elevcenter". I praksis fungerer lektiecaféen som en selvstændig enhed, der i et vist omfang spiller sammen med skolens lærere. Dette samspil foregår primært med afsæt i den enkelte elev, mens selve aktiviteterne på lektiecaféen kun

drøftes med skolens lærere, herunder på Pædagogisk Råds møder, på under halvdelen af skolerne.

Af forvaltningens visioner og mål vedrørende et elevcenter fremgår det, at tilbuddet skal være for de svage elever som led i mønsterbrydningsindsatsen samtidig med, at det skal være et frit og engagerende læringsmiljø for alle elever. Af både spørgeskemaundersøgelsen og fokusgruppemøderne med skolerne fremgår det, at der er mange forskellige holdninger til, hvilke elever der skal være målgruppen.

Visionen om, at der etableres et elevcenter som “er koordineret med evt. øvrige lignende tilbud i skolens lokalområde, så de tilsammen dækker elevernes behov bredt”, er kun opfyldt i ringe grad. Mange skoler har forsøgt eller er i gang med at sondere mulighederne, men der udestår ofte stadig en intern afklaring på mange skoler om, hvad en lektiecafé egentlig skal indeholde, dvs. i hvilken grad det skal være ren lektiecafé og/eller et frirum for elever, herunder brugen af computer m.m. Hertil kommer, at det er ressourcerekrævende at etablere et koordineret lokalt samarbejde, og at aktørerne kan have mange forskellige holdninger hertil. Det er således formentlig en større udfordring end oprindeligt ventet at få et velfungerende lokalt samarbejde etableret, hvilket kan forklare de begrænsede resultater her. Men interessen for at etablere et bedre samarbejde med lokalområdet er til stede, men skal have mere tid og måske tilført særlige ressourcer.

Formål 2: Vurdering af elevcentrets/lektiecaféens betydning for styrkelse af elevernes engagement og faglige kompetencer

Evalueringen giver ikke noget klart svar på, hvor stort det faktiske behov for lektiehjælp er, da der ikke er stillet konkrete spørgsmål herom i spørgeskemaet, men på basis af fokusgruppemøderne og analyse af succesmål, er der grund til at tro, at der er et stort behov for lektiecaféen – men behovet varierer meget. På en række skoler er efterspørgslen større, end skolens lektiecafé kan indfri.

Eleverne, som benytter lektiecaféen, kommer primært på et frivilligt grundlag, og skolerne vurderer, at mange elever med et reelt behov – især i udskoling – ikke benytter lektiecaféen. Det er således en udfordring at finde metoder, der i højere grad kan tiltrække den øvrige gruppe med et stort behov for lektiehjælp uden, at dette “saboterer” det velfungerende miljø i lektiecaféen som følge af frivillighedsprincippet.

Det er den overordnede vurdering blandt skolerne, at brugerne af lektiecaféen er højt motiverede for at komme der og er meget tilfredse med lektiecaféen. Endvidere vurderer stort set alle skoler, at lektiecaféen har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd og deres faglige præstationer. På hver tredje skole kan mærkes et fald i behovet for specialundervisning. Der er således en god nytteværdi af lektiecaféerne.

Analyserne viser, at effekten af lektiecaféerne gennemgående er størst på de skoler, hvor man har mange tosprogede, og hvor mange forældre modtager kontanthjælp eller er på førtidspension. Det har åbenbart en effekt i forhold til de svage grupper i skolerne.

Formål 3: Identifikation af en række kriterier for velfungerende elevcentre/lektiecaféer

Evalueringen viser, at tre faktorer tilsyneladende har betydning for de succeskriterier, evalueringen har fokuseret på:

- En længere ugentlig åbningstid.
- Antallet af tilknyttede lærere (og hermed de samlede lærertimer).
- Kombineres lektiehjælpen med aktiviteter som spil og leg, har det også en positiv effekt på elevernes udbytte af lektiecaféen.

Dette skal ses i sammenhæng med de mange synspunkter, som er fremdraget som led i fokusgruppemøderne med elever, forældre og skolens lærere og ledelse. Fra elevside peges f.eks. på et ønske om et større frirum i lektiecaféen. Forældrene peger bl.a. på, at lektiecaféen ikke alene skal være for dem, der har brug for hjælpen, men også for dem der gerne vil have hjælp, dvs. ikke nødvendigvis alene de svage elever. Fra skoleside peges bl.a. på en mulig styrkelse af lektiecaféen, hvis der findes nye måder at tænke og organisere samarbejdet omkring de forskellige ”vedhæng” til selve undervisningen. Endvidere nytænkning om, hvem der kan og skal varetage funktionerne i et større elevcenter, som ikke kun er lektiehjælp.

1.9.1 Forslag

Udbygning. Behovet for lektiecaféen anses for velunderbygget og med stor nytteværdi, men behovet for centrale ressourcer hertil er meget forskelligt. Lektiecaféen kan udbygges på de skoler, hvor behovet er stort, og hvor man i dag ikke kan tilgodese efterspørgslen.

Ressourcetildeling. Den nuværende ligelige tildeling af ressourcer til alle skoler kan ændres til et behovskriterium. Som udgangspunkt vil det være ønskeligt, at der er tale om en fordeling af yderligere ressourcer frem for en ren omfordeling. Endvidere skal forvaltningen være opmærksom på, at tilføres der yderligere ressourcer til lektiecaféerne, bør de ikke tages fra den øvrige undervisning, hvilket vil skabe modvilje blandt forældrene.

Kortlægning. Som led i evalueringen er foreslået, at skolerne gennemfører en kortlægning af behovet for lektiehjælp i de enkelte klasser ud fra klasselærerens og faglærernes vurdering og kendskab til elever og forældre. Kortlægningen vil først og fremmest kunne øge opmærksomheden på lektiecaféen blandt lærerne internt på den enkelte skole og kan danne grundlag for et bedre samspil med forældre for de elever, der har størst behov.

Overblik. Imidlertid vil en sådan opgørelse også kunne give forvaltningen et overblik over det skønnede behov. Forvaltningen kan endvidere overveje, om en sådan opgørelse kan gennemføres på en måde, så den vil kunne indgå som grundlag for en ny fordeling af ressourcer til lektiecaféer på linie med andre “objektive” kriterier som antal tosprogede elever etc.

Flere elever. Forvaltningen kan initiere og understøtte forsøg på skoler, som vil afprøve nye metoder til at tiltrække flere elever med lektiehjælpsbehov, især fra udskoling.

Fragmentering. Den nuværende fragmentering i mange små enheder på den enkelte skole kan søges erstattet af muligheden for større frihed for skolerne til at gennemføre en samlet fælles planlægning og målsætning for specialcenter, sprogskole, mønsterbrydningsressourcer og lektiecaféen. Herved kan evt. opnås en synergieffekt, som reducerer behovet for yderligere ressourcer.

Andre aktiviteter. Skolerne kan opfordres til at have andre aktiviteter end ren lektiehjælp på lektiecaféen. Evalueringen viser, at når der kombineres med spil og lege, har det en positiv effekt på elevernes udbytte af lektiecaféen. Eventuelt kan kobles ikke-lærerkræfter på denne opgave.

Elevcentre. Den hidtidige forvaltning af midlerne til lektiecaféen har været præget af en bred tolkning af formålet. Intentionerne om at etablere egentlige elevcentre kræver formentlig, at forvaltningen opprioriterer dette aspekt i tilknytning til ressourcefordelingen, idet den hidtidige tildeling kun i ringe grad har ansporet hertil.

Målgruppen. Der hersker mange forskellige holdninger til, hvad der er den rigtige målgruppe for lektiecaféen. Skal den alene sigte på de svage elever, eller skal den være åben for alle – og hvor bredt et indhold skal der være? Der kan være behov for en mere klar udmelding fra forvaltningen om, hvilke elever tilbuddet er rettet imod og hermed også, hvilke aktiviteter der kan kendetegne en veludbygget lektiecafé/elevcenter.

Forsøgsprojekt. Forvaltningen kan igangsætte forsøgsprojekter med ekstra ressourcer til at afprøve forskellige modeller for lokalt samarbejde for at modvirke, at skolerne kaster “halve” ressourcer heri med ringe udbytte, fordi kræfterne reelt er for små hertil.

Erfaringsudveksling. Der kan fra forvaltningens side sikres en erfaringsudveksling mellem skolerne, så gode erfaringer og ideer spredes. Dette kan især fokusere på, hvorledes andre aktører kan inddrages som frivillig arbejdskraft i lektiecaféerne, og hvorledes skolerne kan påtage sig en større rolle som koordinator for lokalområdets samlede lektiehjælpstilbud.

Lønsumsstyring. Såfremt en kommende lønsumsstyring risikerer at sætte lektiecaféerne under pres, bør det sikres, at skolerne får et pålæg om at have en lektiecafé/elevcenter med et minimum af kvalitetskrav.

2 Karakteristik af lektiecaféen

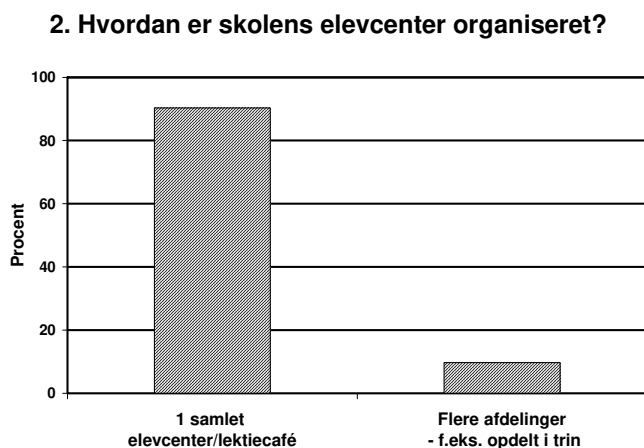
I dette kapitel følger en gennemgang af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen kombineret med fokusgruppemøderne. Kapitlet kan ses sammen med den samlede grafiske præsentation af alle resultaterne fra spørgeskemaundersøgelser i bilag 3 (nogle af figurerne er dog gentaget i denne tematiserede gennemgang).

Bidrag fra fokusgruppemøderne er anført i rammer i forbindelse med de relevante temaer, hvor det er anset for relevant.

Endelig afsluttes kapitlet med en række temaer, som alene er belyst via referater af fokusgruppemøderne.

2.1 Lektiecaféens organisering

Der er to måder at organisere lektiecaféen på. Enten kan den fungere i én samlet enhed, eller også kan den være opdelt i flere afdelinger.

Hos 90 % af skolerne (56 skoler) er lektiecaféen én samlet enhed, mens kun 10 % af skolerne (6 skoler) har opdelt lektiecaféen i flere afdelinger – halvdelen af disse er opdelt efter trin (indskoling, mellemtrin og udskoling).

Fokusgruppe:

- Elever fra store lektiecaféer efterlyser, at lektiecaféen er delt op for de store og de små ("*de store larmer mere*"), og netop roen til at kunne sidde og koncentrere sig anses for vigtig.

(Se mere i bilag 3 – figur 2 og 3).

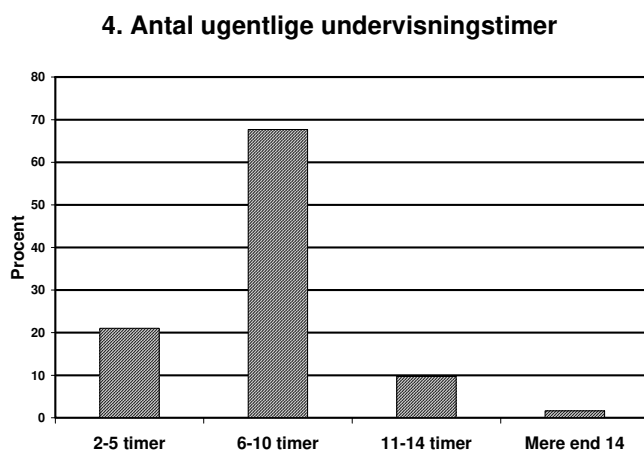
Opsamling

Som det fremgår, er langt de fleste lektiecaféer én samlet enhed. Kun på 3 skoler er der en opdeling efter indskoling, mellemtrin og udskoling, hvilket eleverne selv ser som en fordel.

2.2 Åbningstid

Lektiecaféerne har meget forskellige åbningstider. På de fleste skoler holder man lukket en dag eller to om ugen. Desuden kan de holde åbent tidligt og sent på eftermiddagen.

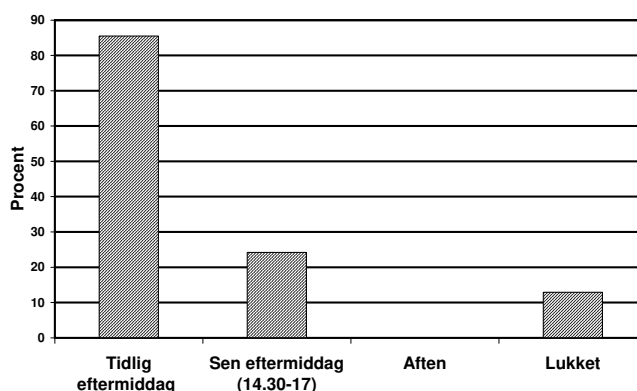
Figur 4 viser, at 68 % (42 skoler) har en lektiecafé med 6-10 timers ugentlig åbningstid (lektionstimer). 21 % (13 skoler) har en åbningstid på under 6 lektioner og dermed under det krævede minimum. 11 % (7 skoler) har åben 11 timer eller mere.

Kun hver femte skole (12 skoler) har deres lektiecafé åben hver dag, mens resten har lukket en eller to dage om ugen.

Den typiske åbningstid (se eksempel for tirsdag i figur 6) er tidlig eftermiddag (kl. 12.45-14.30 eller svarende til 6. og 7. lektion).

6. Åbningstid tirsdag

Desuden har omkring 23 % (14 skoler) åbent sen eftermiddag (kl. 14.30-17). Om fredagen er der dog kun 3 skoler, som har sen eftermiddags åbning. Endelig har 39 % af skolerne (24 skoler) åbent en eller flere sene eftermiddage, og en enkelt skole har aftenåben (kl. 17-20) om torsdagen.

Hver dag har mellem 11 og 24 % af skolerne lukket (7-15 skoler) i deres lektiecafé – fredag er det dog 66 % (41 skoler), der har helt lukket.

Eleverne:

- Fra elevside ønskes daglig åbning samt en længere åbningstid. *"Ved lange dage kan man ikke nå lektiecaféen, den lukker for tidligt"*.

Forældre:

- Også fra forældreside blev påpeget ønske om længere åbningstid.

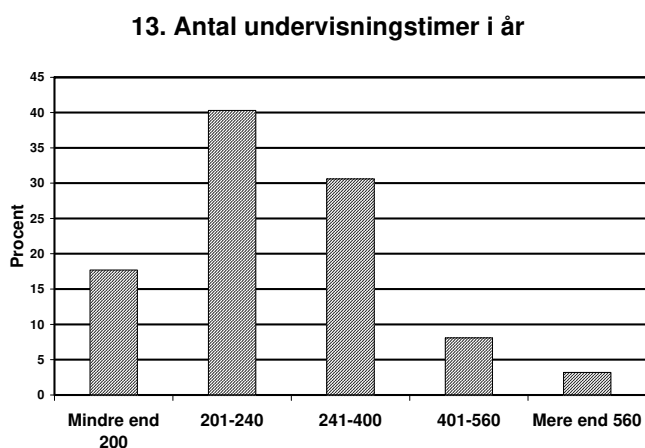
Lærere/ledelse:

- Der er et stort behov for daglig åben. *"Vi har i år lukket en dag ugentlig, men det brokker mange sig over."*
- Nogen har et fast skema for lektiecaféen. Andre planlægger fra uge til uge eller månedsvis. *"Jeg synes det lyder meget spændende at planlægge lektiecafétimerne fra uge til uge – mere fleksibelt. "Vore elever ville ikke kunne finde ud af det, hvis åbningstiden skifter fra uge til uge."*

På 73 % af skolerne (45 skoler) holdes lektiecaféen lukket i nogle uger om året (udover normal ferie etc.). Af disse holder de fleste lukket i 1-4 uger, mens hver fjerde af alle skoler (14 skoler) holder lukket i 5-8 uger.

Årsagen til lukningerne er primært afholdelse af temauger samt et lille behov i starten og slutningen af skoleåret.

Af figur 13 ses, at 71 % af skolerne (44 skoler) har åbent mellem 200 og 400 timer i dette skoleår, mens 20 % (11 skoler) har åbent i mindre end 200 timer og 11 % (7 skoler) har åbent i mere end 400 timer.

(Se mere i bilag 3 – figur 5-13).

Opsamling

Det viser sig altså, at det kun er hver femte skole, der har deres lektiecafé åbent hver dag, mens resten har lukket en eller to dage om ugen. Den typiske åbningstid er tidlig eftermiddag (kl. 12.45-14.30 - svarende til 6. og 7. lektion).

På årsbasis har 71 % af skolerne åbent mellem 200 og 400 timer i indeværende skoleår, mens ca. 20 % har haft åbent i færre timer og ca. 10 % har haft åbent i flere timer. Desuden holdes lektiecaféen lukket i nogle uger om året udover normal ferie etc. på 73 % af skolerne. Årsagen til lukningerne er primært afholdelse af temauger samt et lille behov for lektiecaféen i starten og slutningen af skoleåret.

2.3 Bemanning af lektiecaféen

Lektiecaféen vil ofte have en koordinator samt en eller flere andre lærere tilknyttet. Via spørgeskemaet er spurgt til bemanningen og de samlede ressourcer, som lærerne anvender i lektiecaféen. Da skolerne endvidere er opfordret til at inddrage andre end skolens lærere i lektiehjælpen, er også spurgt hertil. Endelig er undersøgt lærernes fagkompetencer.

Hovedparten af skolerne har en formel koordinator for lektiecaféen, mens 27 % af skolerne (15 skoler) som ikke har en koordinator. Det viser sig, at

godt halvdelen af koordinatorene har været det i mindst 2 år, mens hver tredje er i gang med deres første år som koordinator.

Antal lærere i lektiecaféen

	Procent	Antal skoler
1 lærer	7 %	2
2 lærere	20 %	14
3 lærere	29 %	20
4 lærere	20 %	10
5 lærere	24 %	13
I alt	100 %	59

Tabellen viser, at der på 2 af skolerne kun er én lærer i lektiecaféen, men ellers er der et jævnt varierende antal fra 2 til 5 lærere tilknyttet lektiecaféen.

Langt de fleste lærere i lektiecaféen har op til 120 timer årligt i caféen. Enkelte har op til 180 timer mens ganske få har op til 240 timer. Ved at sammenholde den enkelte skoles antal lærere og de angivne timer, er beregnet et tilnærmet tal for de samlede lærerressourcer, som den enkelte skole tilfører lektiecaféen.

Lærerressourcer tilført lektiecaféen

Antal timer årligt	Procent	Antal skoler
150	12,9 %	8
225	25,8 %	16
300	27,4 %	17
375	22,6 %	14
450	6,5 %	4
525	3,2 %	2
> 525	1,6 %	1
I alt	100 %	62

Der er en signifikant sammenhæng mellem antal lærere og antallet af lærer-timerressourcer, dvs. jo flere lærere, jo flere timer.

Man skulle måske forvente at der var en sammenhæng mellem skolens størrelse og antal lærere i lektiecaféen, men det er ikke tilfældet. Det er i stedet sådan, at de små skoler har relativt flest lærere (og dermed timer) knyttet til lektiecaféen.

På 13 % af skolerne (8 skoler) er lektiecaféen fast bemandet med andre end skolens lærere. Det drejer sig om samlet 15 personer:

- Frivillige fra en organisation eller forening (2 skoler).

- Ældre elever på skolen (1 skole).
- Medarbejdere fra klub eller fritidshjem (1 skole).

5 skoler har angivet andre samarbejdspartnere: bibliotekar fra folkebiblioteket, en pædagogisk medarbejder, en af skolens faste vikarer, ungdomsskolelærere/person fra en boldklub samt en person med it-kompetencer.

Elever og forældre:

- Såvel elever som forældre påpeger behovet for, at der er tilstrækkelig med lærere, når lektiecaféen har åben. *”Nogen gange skal man sidde og vente fordi læreren skal hjælpe andre, og så når man måske slet ikke at få hjælp inden lektiecaféen lukker – det er meget irriterende”.*
- Elever som er tilknyttet en lektiecafé med kun to lærere, påpegede flere problemer herved: *”Hos os er der kun to lærere – det er dårligt når der er så mange, det giver en del uro. Og hvis en lærer er syg, så lukker de lektiecaféen fordi en enkelt lærer ikke kan styre det”.*

Skolerne er blevet anmodet om at oplyse fagkompetencerne for de enkelte lærerkræfter i lektiecaféen. Den enkelte lærer kan have flere fagkompetencer.

Det viser sig, at dansk er den hyppigste kompetence for alle lærere tilknyttet lektiecaféen – størst hos koordinatorene, hvor 75 % har dansk som en af deres kompetencer. For lærer nr. 2-5 er matematik en væsentlig hyppigere kompetence end hos koordinatorene. For lærer nr. 3 er naturfag en hyppig kompetence. For lærer nr. 4 og 5 er fremmedsprog og dansk som andet sprog en hyppigere kompetence.

Der er altså (ikke overraskende) en klar tendens til, at der er flere fagkompetencer repræsenteret, des flere lærere, der er tilknyttet lektiecaféen. De lærere, der er tilknyttet lektiecaféen, underviser normalt i mellemtrinnet og udskolingen og i mindre omfang i indskolingen.

Hver tredje koordinator underviser også i sprogcentret og/eller i specialundervisningen, hvilket også gælder for de øvrige lærere knyttet til lektiecaféen. Der er altså mange steder en sammenknytning mellem lektiecaféen og specialundervisningen.

Elever og forældre:

- Eleverne blev på fokusgruppemøderne spurgt om, hvilke fag de har mest brug for hjælp til. Dansk og matematik nævnes hyppigt. Nogle nævner sprog (engelsk og fransk) og der nævnes også behov for hjælp til større opgaver.
- Blandt de arabisk talende forældre blev primært fremhævet behov i matematik og derefter dansk og engelsk.

På knap hver tredje skole kan lærerne i lektiecaféen selv placere sine timer (mens resten har faste timer), hvilket i nogen eller høj grad udnyttes med henblik på tilpasning til andre aktiviteter.

På 8 % af skolerne (5 skoler) har lærere modtaget egentlig efteruddannelse eller kursusforløb med henblik på at kvalificere arbejdet i lektiecaféen.

(Se mere i bilag 3 – figur 14-25).

Opsamling

En del skoler har ingen koordinator for lektiecaféen. Kun på 2 af skolerne er én lærer i lektiecaféen, men ellers er der et jævnt varierende antal fra 2 til 5 lærere tilknyttet lektiecaféen. Der er en klar sammenhæng mellem antallet af lærere og antallet af årlige lærertimer tilknyttet lektiecaféen. Lidt overraskende har små skoler relativt flere lærere og dermed timer afsat i lektiecaféen. Kun på 8 skoler er der en fast bemanning med andre end skolens lærere. Personkredsen herfor er meget varieret.

Dansk er den hyppigste kompetence hos såvel koordinatoren som hos de øvrige lærere i lektiecaféen. Men der er desuden en klar tendens til, at der er flere fagkompetencer repræsenteret, des flere lærere, der er tilknyttet lektiecaféen. De lærere, der er tilknyttet lektiecaféen, underviser normalt i mellemtrinnet og udskolingen og i mindre omfang i indskolingen. Endelig viser det sig, at der mange steder er en sammenknytning mellem lektiecaféen og specialundervisning på skolen. Kun få lærere har modtaget efteruddannelse etc. med henblik på at kvalificere arbejdet i lektiecaféen.

2.4 Samarbejde med andre

Skolerne er blevet opfordret til at samarbejde såvel indadtil som med eksterne aktører og eventuelt påtage sig en koordinatorrolle herfor.

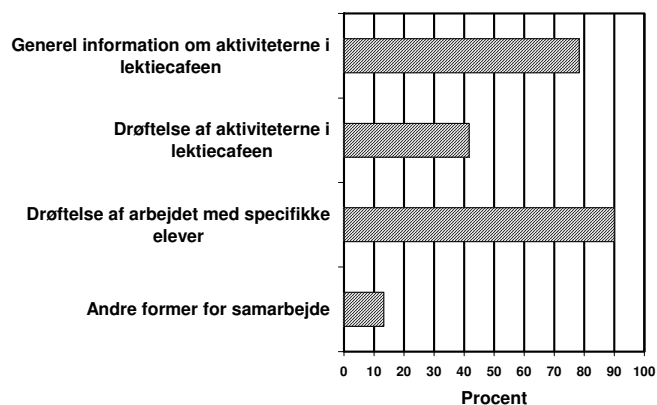
2.4.1 Internt samarbejde

Der foregår et stort samarbejde med elevernes øvrige lærere. Samarbejdets form fremgår af figur 27.

Det mest almindelige er, at drøfte de enkelte elever med de andre lærere – det sker på 80 % af skolerne. Der er næsten lige så mange, der har nævnt, at de har givet de andre lærere en generel information om lektiecaféen.

På 40 % af skolerne har man drøftet selve aktiviteterne i lektiecaféen med de øvrige lærere, men det kan dække mange ting, både meget konkrete og generelle ting.

27. Hvordan foregår dette samarbejde?

Figuren viser også, at 13 % af skolerne (8 skoler) har angivet 'andre former for samarbejde', som de har præciseret med følgende:

- Opfordringer lærerne imellem om at sende eleverne i lektiecaféen.
- Aftaler om hvem der skal komme.
- Den enkelte elevs ugeplan.
- It-medarbejder i computerrummet modtager i undervisningstiden elever, som kommer med en klart defineret opgave, hvor it er relevant.
- Elevcentret indgår som en pædagogisk mulighed i tilrettelæggelsen af arbejdet.
- Samarbejdet foregår ved at Elevcenterlærerne informerer de relevante lærere (3.-9. klassetrin) om sted/tider og åbningstider. Lærerne bliver bedt om at tage stilling til elevernes behov, og indstiller så eleven. Med forældrenes tilladelse starter eleven med fast skema i centret efter eget valg.
- De enkelte elever fra de enkelte afdelinger placeres hos pågældende lærer i afdelingen, som varetager undervisningen i lektiecaféen - derudover er der tilbud om timer hos dansk-tyrkisk lærer.
- Vedr. projektopgaver og eksamensforberedelse og temauger

Til trods for at der er angives at være et stort samarbejde mellem lektiecaféen og skolens øvrige lærere, drøftes lektiecaféen kun i ringe grad eller slet ikke på godt halvdelen af skolerne på disses pædagogisk rådsmøder.

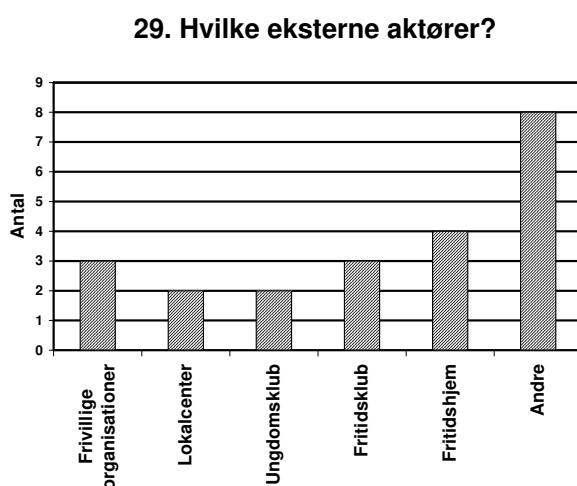
På 8 % af skolerne (5 skoler) drøfter man slet ikke lektiecaféen. På 2 af disse har man over 40 ugentlige brugere og på de andre 3 har man fra 11-40 ugentlige brugere. På 4 af skolerne vurderer man, at lektiecaféen i nogen

grad har positiv effekt på brugernes faglige præstationer. Der er således ikke tale om skoler med en lille lektiecafé og/eller en vurdering af ringe udbytte heraf.

(Se mere i bilag 3 – figur 26-27 samt figur 54).

2.4.2 Eksternt samarbejde

Det andet element i samarbejdet med andre er de såkaldte eksterne aktører. 18 % af skolerne (11 skoler) nævner, at de har samarbejde med eksterne aktører. I figur 29 angives med hvem skolerne samarbejder:

Når vi ser bort fra kategorien 'andre', er det fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber, som er de typiske eksterne aktører i samarbejdet med lektiecaféerne. Enkelte skoler har også nævnt frivillige organisationer og lokalcenter.

De 8 skoler, som har samarbejde med 'andre eksterne aktører', har angivet følgende præciseringer:

- Folkebiblioteket (3 skoler).
- Kvarterløft, ungdomsskole, og vendepunktet
- Lektiecafé på Sjælør Boulevard.
- KGU
- Kulturcenter
- Boldklub

I spørgeskemaet til skolerne indgik tillige et spørgsmål om, hvordan samarbejdet med andre eksterne foregår. Det viser sig at være meget blandet, eksempelvis:

- Skolen henviser til de eksterne tilbud og der er generel information og orientering institutionerne og skolen imellem, herunder om elever der kommer flere steder.

- Der afholdes møder mhp. erfaringsudveksling og mellem lederne af tilbuddene og evt. samarbejde om aktiviteter.
- Ekstern samarbejdspartner bidrager til bemanning af skolens lektiecafé.
- Skolen har en lærer, der deltager i et centralt lektiehjælpsprojekt under Undervisningsministeriet.
- Økonomisk – kulturcentret finansierer dele af aktiviteterne i elevcentret.
- Alle aktørerne arbejder under elevcentret.

Forældre:

- Nogle forældrene er bekendte med, at der tilbydes lektiehjælp andre steder.
- Det gælder især de arabisk talende forældre, som dog fremhæver, at de er langt tryggere ved at lektiehjælpen foregår på skolen via uddannede lærere, da det sikrer en højere faglighed i hjælpen.

Endelig skal det nævnes, at der alene er 3 skoler, der optræder som koordinator for lokalområdets lektiehjælpstilbud. Koordineringen består i at skolen kender til lokalområdets tilbud (2 skoler) og en skole har afholdt møde for lokalområdets tilbud på det årlige 'ungeseminar' hvor alle i det lokale kvarterløft-projekt, der har med børn og unge at gøre, mødes. Det drejer sig om følgende aktører:

- Frivillige organisationer
- Bibliotek (2 skoler)
- Fritidsklub
- Fritidshjem
- Ungdomsskolen

Lærere/ledelse:

- Vi har mulighed for en åben dør mellem lektiecaféen og det lokale folkebibliotek, og det fungerer godt.
- Vi reklamerer for andre tilbud, når de kommer med opslag hertil.
- Vi er i gang med at forsøge at få noget op at stå – de private tiltag er meget aktive, mens det kniber noget med de offentlige (fritidshjem mm) – de er noget tunge i det.
- Jeg kontaktede sidste år forskellige naboskoler for at drøfte, om vi ikke kunne samarbejde – men vi ved ikke rigtig, hvordan vi skal gøre det. Vi drøftede også at udnytte skolernes lektiecaféer i et samarbejde i distriktet. Men det kom der ikke noget ud af – de andre havde elever nok syntes de. Men man burde kunne udnytte de forskellige åbningstider bedre.
- De private er sårbare ved, at de nogle gange må lukke, og så bliver eleverne meget sure over den manglende kontinuitet. Og nogen har formentlig ikke de faglige kvalifikationer til at kunne give tilstrækkelig god hjælp.

(Se mere i bilag 3 – figur 28-33).

2.4.3 Elevcenter contra lektiecafé

Det var et oprindeligt mål med kommunens bevilling, at midlerne skulle igangsætte udviklingen af et elevcenter, som udover de faglige og sociale målsætninger også skulle virke koordinerende for lokalområdets lektiestøttende aktiviteter. På fokusgruppemøderne med lærer/ledelse blev spørgsmålet om lektiecafé contra elevcenter berørt en del gange i forskellige sammenhænge. Her følger nogle synspunkter. Der henvises endvidere til kapitel 2.16 om ressourcer til lektiecaféen.

- Hvis udgangspunktet er et "Elevcenter", handler det også om hvad det indeholder, dvs. lektier, frirum, fritidshjem etc., dvs. et "fritidstilbud". *"Og her kan andre løngrupper indgå. Det kunne være spændende at se nærmere på. Men der er behov for begge dele"*.
- En skole har konkret drøftet samarbejde med fritidshjem/klub om lektiehjælp, men de afviste at have lektielæsning hos dem: Når de kommer til dem har de FRI. *"Vi har foreslået "stillestuer" hvor børnene kan lave lektier, men det har de været helt afvisende overfor – men fritidshjem er forskellige og nogen kan have en anden opfattelse."*
- En anden skole nævner at flere af deres fritidshjem gerne vil tilbyde lektiehjælp, *"men man konkurrerer om børnenes fritid"*.
- Et forslag til overvejelse var, at måske skal det være en lærer der går på fritidshjemmet og herved udnytte fritidshjemmets kompetencer. *"Men et sådant tiltag skal komme ovenfra"*.
- Der er ikke noget formelt samarbejde i dag med hele fritidssektoren, selvom der her findes gode kompetencer til at skabe gode rammer for et elevcenter. *"Kunne man forestille sig nogen af deres ressourcer indgå i dette? "Fint, hvis vi kan undgå at bruge dyre lærertimer til de aktiviteter, som ikke er lektiehjælp"*.

Opsamling

Spørgeskemaoplysningerne viser altså, at der er et udbredt samarbejde mellem lektiecaféen og de øvrige lærere på skolen. Det mest almindelige er, at drøfte de enkelte elever med de andre lærere – det sker på 80 % af skolerne. Der er næsten lige så mange, der har nævnt, at de har givet de andre lærere en generel information om lektiecaféen. På 40 % af skolerne har man drøftet selve aktiviteterne i lektiecaféen med de øvrige lærere.

Til trods for dette anførte samarbejde er det påfaldende, at på godt halvdel af skolerne drøftes lektiecaféen kun i ringe grad eller slet ikke på disses pædagogisk rådsmøder.

På 13 % af skolerne er lektiecaféen fast bemandet med andre end skolens lærere, f.eks. frivillige fra organisationer, ældre elever eller medarbejdere fra klubber og fritidshjem.

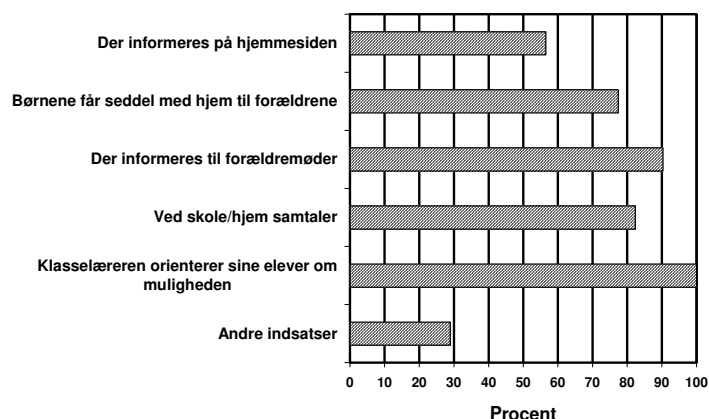
Endelig er der 18 % af skolerne, der nævner, at de har samarbejde med eksterne aktører. Det er især fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber, der nævnes som er de typiske eksterne aktører i samarbejdet med lektiecaféen.

féerne. Enkelte skoler har også nævnt frivillige organisationer og lokalcen- ter. Samarbejdet udmøntes på forskellig måde, men kun 3 skoler angiver at have en egentlig koordinerende funktion for lokalområdets lektiehjælpstil- bud, og her er der en enkelt der anfører, de som led i det lokale kvarterløft- projekt afholder et årligt 'ungeseminar' hvor alle der har med børn og unge at gøre, mødes. På fokusgruppemøderne med skolerne drøftedes forskellige muligheder for et elevcenter, hvor der inddrages samarbejdspartnere.

2.5 Information om lektiecafé

En vigtig del af aktiviteterne omkring lektiecaféer er naturligvis, at der bli- ver gjort opmærksom på det. Det er jo formålet at tiltrække så mange af de ”rigtige” elever, som muligt, så lektiecaféerne kan leve op til deres formål. Skolerne er derfor blevet spurgt om, hvordan de har informeret om tilbud- det med lektiecaféer.

34. Hvad gør skolen for at informere om lektiehjælpstilbuddet?

Tilsyneladende har skolerne gjort en stor indsats for at informere både ele- ver og forældre om lektiecafé. Det viser sig, at på alle skolerne har klasse- lærerne orienteret eleverne om lektiecafétilbuddet i deres klasser, og 90 % af skolerne angiver, at de har informeret forældrene på forældremøder. Desuden har godt 80 % af skolerne nævnt det ved skole-hjem samtaler og knap 80 % af skolerne har givet eleverne en seddel med hjem til forældrene. Endelig er der ca. 65 %, som har nævnt det på skolens hjemmeside.

Der er 30 % (18 skoler), som har nævnt ”andre indsatser”, angiver følgen- de:

- Sedler og plakater opsættes centrale steder på skolen, bl.a. med åb- ningstiderne. Nogle opsætter det i alle klasselokaler. Enkelte anfører at det omtales ved morgensangen.
- En skole har et ”lærerintra” hvor informationer er tilgængelige.
- Der udarbejdes en folder til alle hjem eller i klassens ugebrev. Der gives information til skolebestyrelsen og til ”etnisk råd” samt reklames

via skolebladet. Enkelte informerer i lokalområdet på steder hvor der også tilbydes lektiehjælp.

- Forældre får besked, hvis klasselæreren vurderer, at eleven har brug for dette tilbud. Andre anfører, at de laver skriftlige aftaler med elever, lærere og forældre. Personerne i Elevcentret tjekker om elever møder op, og følger løbende op på dem i samarbejde med elevens lærere.

Elever:

- Elevernes kendskab til lektiecaféen er via omdelt seddel samt, at der er opsat åbningstider på opslagstavler på skolen.
- Alle skolens elever ved, at der findes en lektiecafé, men holdningen er, at lærerne ikke anbefaler lektiecaféen nok over for de elever, som ikke bruger den (men som burde). *“Jeg kender kun én lærer, som gør det”*.

Forældre:

- Nogle forældre mindes ikke at have set noget skriftligt materiale, men kender til lektiecaféen via deres børn eller via forældremøder, hvor der er informeret herom.
- De arabisk talende forældre efterlyste mere information, men understreger, at generel information har begrænset effekt – det skal være information, der tager afsæt i den enkelte elevs behov og muligheder. Det betyder, at det skal være læreren, som skal henvende sig til de enkelte forældre og opfordre dem til at få barnet til at benytte lektiecaféen (fælles pres fra skole og forældre er vigtig).

Lærer/ledelse:

- Nogle klasser er bedre repræsenteret end andre – kommer an på, hvor godt det er “solgt” på forældremøder. Vigtigt at koordinator er opsøgende over for de lærere, hvorfra der ikke kommer nogen.
- Nogle forældre kigger forbi, inden deres barn benytter lektiecaféen.

Lærere/ledelse fik på fokusgruppemødet på et spørgsmål om, hvorvidt informationen skal styrkes fra centralt hold eller decentralt:

- Informationen skal komme fra den enkelte skole. Vi kender de lokale forhold. Hvis det kommer centralt fra, skal vi alligevel supplere op. *“Det er jo os, der kender børnene – og derfor mig, der skal kontakte forældrene. Vi har sendt brev hjem og omtalt på forældremøder – og det har givet bonus. Vigtigt at være meget udfarende og lægge vægt på, hvad det er, vi kan tilbyde eleverne.”*
- Vi laver også en pjece, der uddeles. Det skal helt bestemt være med afsæt i den enkelte skole. *“Der er forskel på skolerne, og det vil ikke være hensigtsmæssigt, hvis vi fik noget generelt, som vi ikke helt kan forholde os til.”*
- Nogle skoler fremhævede informationen via deres Etniske Råd, hvilket andre skoler slet ikke har. *“Etnisk råd lyder som en god idé.”*

Opsamling

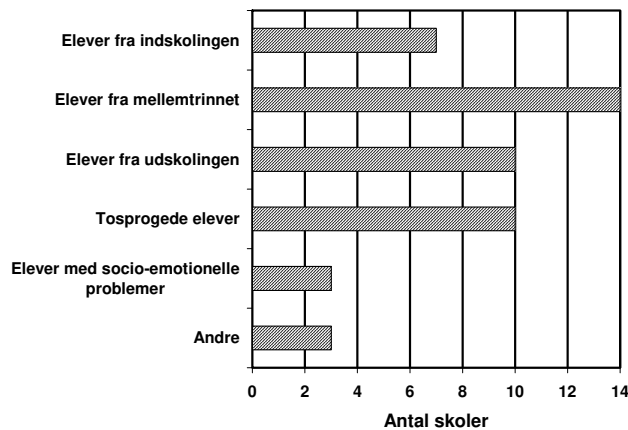
Spørgeskemaundersøgelsen viser tilsyneladende at skolerne har gjort en stor indsats for at informere både andre lærere samt elever og forældre om lektiecaféen. Det er især sket ved at klasselærerne orienterer eleverne eller at forældrene er blevet orienteret på forældremøder, ved ”skole-hjem samtaler” eller at skolerne har givet eleverne en seddel med hjem til forældrene. Men dette er naturligvis ikke en garanti for, at alle forældrene er blevet orienteret. Det viser diskussionerne i nogle af fokusgrupperne.

2.6 Indretning og målretning af lektiecaféen

I dette afsnit behandles den nærmere indretning af lektiecaféen, f.eks. dens placering, dens aktiviteter og spørgsmålet om den er målrettet særlige elevgrupper.

Hver fjerde skole (15 skoler) har faktisk angivet, at de har indrettet lektiecaféen mod særlige målgrupper.

36. Hvilke grupper er lektiecaféen rettet mod?

Selv om figuren viser, at 14 skoler særligt har rettet indsatsen mod mellemtrinnet, 10 skoler har rettet indsatsen mod udskolingen og 7 skoler har rettet indsatsen mod indskolingstrinnet, så hører det med til billedet, at der stort set ikke er nogen, der kun har rettet indsatsen mod et enkelt trin. De er altså ikke trinspecifikke.

10 ud af de 15 skoler har nævnt, at de har rettet indsatsen mod tosprogede. En enkelt skole angiver dette som den eneste målgruppe – dog suppleret med dem som fravælger fransk/tysk.

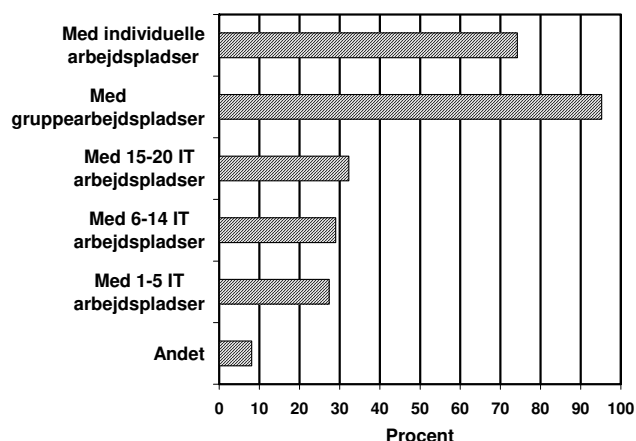
3 skoler har nævnt, at de er rettet mod elever med socio-emotionelle problemer, og endelig er der 3 skoler som angiver ”andre”:

- Elever, der fravælger fransk/tysk.
- I kortere perioder (efter sommerferien) et tilbud til elever i overbygningen.
- Mandagshjælp: Er for alle der har lyst, men som ikke vil komme på faste tidspunkter (skemalagt tid i samarbejde med forældre). Vi vil nu åbne for 2.kl om mandagen i 6. lektion.

Det viser sig, at på 76 % af skolerne (47 skoler) er lektiecaféen placeret i det Pædagogiske Center. På resten af skolerne er lektiecaféen placeret på sprogcentret, et klasseværelse, fællesrum eller andet. Kun nogle enkelte skoler har helt særskilt elevcenter/lektiecafé.

Indretningen af lektiecaféen afspejles i figur 40. Det ses bl.a. at næsten alle skoler har gruppearbejdspladser og at 32 % af skolerne (20 skoler) har mere end 15 IT arbejdspladser i lektiecaféen, mens 27 % (17 skoler) har max. 5 IT arbejdspladser.

40. Hvordan er lektiecaféen indrettet?

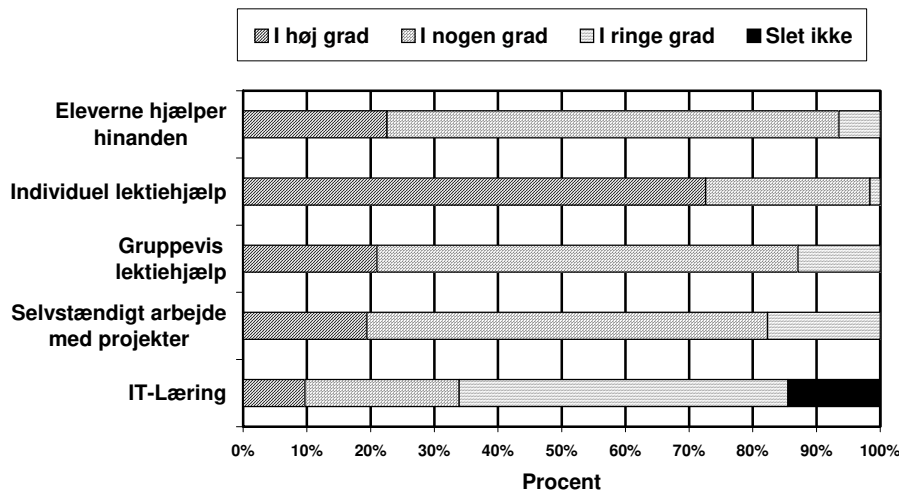
Som tilføjelse til “andet” er anført:

- Der er på vores gamle “hyggelige” bibliotek ingen it-arbejdspladser til elever. Men der er et computerrum længere nede af gangen.
- Og et sofahjørne.
- Kopimaskine, opslagsbøger m.m.
- Lektiecafeen er pt. placeret i indskolingsværkstedet pga. igangværende ombygning.
- Der er mulighed for at sætte sig alene, hvis man har behov for dette. Der er mulighed for, i overensstemmelse med IT-reglerne, at benytte computer til at løse opgaver.

Det var sigtet med projektet, at lektiecaféerne skulle udvikle sig til elevcentre, herunder uformel it-læring. Dette formål er, hvad angår it-delen delvist opnået, idet spørgeskemaoplysningerne viser, at på 84 % af skolerne (52 skoler) udnytter eleverne it-faciliteterne i nogen eller i høj grad.

For at belyse omfanget af forskellige aktiviteter i lektiecaféen, er der endvidere spurgt til, i hvilken grad forskellige aktiviteter foregår. Dette er vist i figur 42.

42. I hvilken grad foregår følgende aktiviteter?

Man kan konstatere, at eleverne stort set alle steder hjælper hinanden med lektierne. Der foregår et større omfang af individuel lektiehjælp frem for gruppevis lektiehjælp – og på de 21 % af skolerne (13 skoler), hvor man ”i høj grad” yder gruppevis lektiehjælp, yder man også ”i høj grad” individuel lektiehjælp – på nær en enkelt af skolerne, hvor den individuelle lektiehjælp er anført som ”i nogen grad”. Desuden skal det nævnes, at på 66 % af skolerne (41 skoler) foregår der ingen it-læring eller kun ”i ringe grad”.

18 % (11 skoler) anfører, at der foregår andre aktiviteter end lektier:

- Søgning på nettet, chat og computerspil
- Diverse spil og frilæsning – herunder spil der træner koncentration samt dansk som andetsprog
- Projekt opgaver, Elevation, PowerPoint.
- Enkelte elever får individuelle opgaver, som en del af næste dags/uges undervisning. Frilæsningsbøgerne på biblioteket inddrages.
- Almen snak om dannelse, kultur og religion
- Aftenudfugter
- Placering af elever med for meget krudt i r....

Aftenarrangementer og udflugter tilbydes i 2-3 af lektiecaféerne.

I hver fjerde skole foregår der i ringe eller nogen grad lege, mens spil er en aktivitet, der i nogen eller i høj grad foregår i næsten halvdelen af lektiecaféerne.

Hver fjerde skole har en frugt/kage ordning for at skabe en hyggelig, uformel stemning. Lidt over halvdelen heraf angiver endvidere, at hensigten er at give eleverne ”ekstra energi til hjernen”, mens 3 skoler angiver, at det også er for at tiltrække elever.

Lærere/ledelse:

- Især skolens lærer lægger vægt på, at det er en LEKTIE-café. Pc trak mange, så vi har strammet op, så lektier kommer først. Hvis de gerne vil til pc og ikke har lektier for, laver vi noget læsetræning med dem først.
- Det er vigtigt at informere internt på skolen, hvad lektiecaféen er til for. *“Nogle af vore lærere blev dybt provokeret af at se elever sidde og lege med pc i lektiecaféen.”*
- Det er stort set de samme, der kommer hver dag (2.-4. kl.). Nogle kommer, fordi de så har fri, når de går hjem – andre skal lave noget, når de kommer hjem og bruger det også som frirum (undskyldning for ikke at gå hjem), selvom de ikke har lektier for.
- Vi har it-mand ansat (for mønsterbrydningspengene – mange tosprogede) og han kan opsamle “løse” elever og sende dem på et PowerPoint-kursus i lektiecaféen i f.eks. mellemtimer, eller elever som kommer for sent til en tur.
- *“Vores børn laver lejlighedsvis andet end lektier. Pigerne i 6. kl. har lavet et blad i forbindelse med MGP – ikke en skoleopgave, men for sjov. Og der er en masse læring i det, og de vil ikke kunne lave det hjemme.”*

Forældre:

- Fra forældreside understreges, at selve lektiehjælpen skal have første prioritet. Men det er et synspunkt, at det er fint, at der også foregår andre ting – især computer og film. Lektiecaféen skal ikke være for kedelig.
- Det faglige skal være i centrum, men gerne i en hyggelig og god atmosfære – navnet lektiecafé er godt.
- Et andet synspunkt advarer mod at indlægge for meget socialt – hvad er egentlig så interessen – lektier eller samvær. Sociale tiltag er noget andet. I lektiecaféen er det lektier, det skal handle om for eleverne.
- Brug af pc er også udviklende. *“Jeg kender konkret til et eksempel, hvor drengene lærte pigerne at bruge PowerPoint – og i et andet tilfælde lærte de at redigere videooptagelser på en pc – det er glimrende.”*

Forældre (fortsat)

- Sprogcenter og lektiecafé er to forskellige ting – de skal ikke sammensmeltes.
- Fint med en lærer udstationeret i fritidshjemmet/klubben – kombination af lektiecafé og fritidshjem/klub er en god idé.
- Et synspunkt var, at skolen og fritid burde udvikle sig til en heldagsskole, så sammenblanding er fint – et skridt på vejen.
- Et andet synspunkt er, at skole og fritid netop ikke skal blandes. Og lærere og pædagoger kan have det svært sammen – kommunen vil også straks “misbruge” det til besparelser.
- Man kunne overveje at have længerekørende projekter med nye arbejdsmetoder og andet kreativt i lektiecaféen.

(Se mere i bilag 3 – figur 35-36 og 39-47).

Opsamling

Spørgeskemaundersøgelsen viser således, at hver fjerde skole har angivet, at de har indrettet lektiecaféen mod særlige målgrupper, men i praksis har skolerne flere forskellige målgrupper samtidig, så der er stort set ingen af dem, der er særligt specialiserede. 10 ud af de 15 skoler har dog nævnt, at de har rettet indsatsen mod tosprogede, og 3 skoler har nævnt, at de er rettet mod elever med socio-emotionelle problemer.

På 76 % af skolerne er lektiecaféen placeret i det Pædagogiske Center. På resten af skolerne er lektiecaféen placeret på sprogcentret, et klasseværelse, fællesrum eller andet. Kun nogle enkelte skoler har helt særskilt elevcenter/lektiecafé.

På næsten alle skoler har man gruppearbejdspladser og de er mange steder velforsynede med it-udstyr - 32 % af skolerne har mere end 15 it-arbejdspladser i lektiecaféen, mens 27 % (17 skoler) har maks. 5 it-arbejdspladser. Desuden skal det nævnes, at på 66 % af skolerne foregår der ingen it-læring eller kun “i ringe grad”.

På næsten alle lektiecaféer hjælper eleverne hinanden med lektierne. Der foregår et større omfang af individuel lektiehjælp frem for gruppevis lektiehjælp. Endelig skal det nævnes, at på 18 % af skolerne foregår der andre aktiviteter end lektier, f.eks. spil, chat og informationsøgning.

I hver fjerde skole foregår der i et vist omfang lege i lektiecaféen, mens spil foregår i næsten halvdelen af lektiecaféerne. Desuden har hver fjerde skole

en frugt/kage ordning for at skabe en hyggelig, uformel stemning og måske for at tiltrække elever.

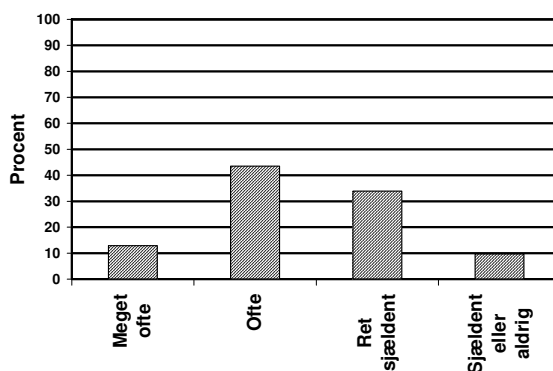
2.7 Elevers behov og brug

Når skolen vurderer, at der er behov for lektiehjælp til en elev, retter næsten alle skoler via klasse- eller faglærer henvendelse til forældrene ligesom de tager en snak med eleverne. 6 skoler anfører, at de intet foretager sig. På næsten hver tredje skole bliver lektiecaféen indskrevet i en handleplan for eleven. 12 skoler har anført andre former for handlinger – eksempelvis:

- Der hænger opslag forskellige steder på skolen, hvor der opfordres til, at eleverne benytter caféen. Et elevcenter gør reklame for sig selv ved at gå ud i klasserne.
- Elevcentret henvender sig direkte til eleven eller forældre kan ønske lektiehjælp
- Ledelse, klasse- eller faglærer tager kontakt til lektiecaféen.
- AKT-lærer henviser til caféen og fortæller, hvem der er der af lærere, og hvad de kan hjælpe med.
- Elevcentertimerne er skemalagt og der er mødepligt. Hvis eleven har et specifikt problem, laves der en mundtlig individuel aftale/plan. Evt. har koordinatoren en kopi af elevhenvisning fra lærer/over hjemmet, så der reageres ved fravær.
- Lektiecaféen opfordrer forældre og lærere til at benytte stedet og tilbyder at kvittere på breve fra dem, hvor man skriver, hvornår eleven kom og gik, samt hvad eleven har arbejdet med.
- Der bliver udfyldt en tilmeldingsblanket af elevernes forældre.

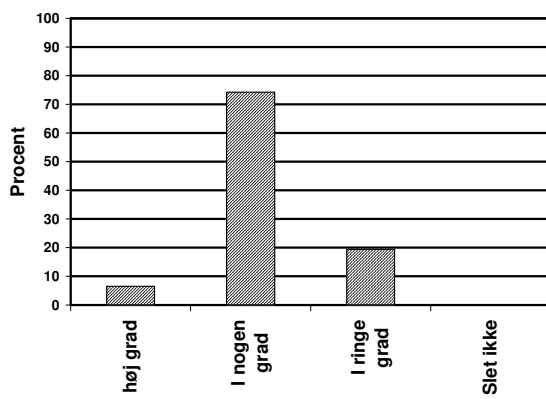
På godt halvdelen af skolerne reagerer lektiecaféen ofte eller meget ofte, hvis en elev ikke møder op.

38. Hvor ofte retter lektiecaféen henvendelse til forældre eller elevens lærer, hvis en elev ikke møder op?

Et af de vigtige spørgsmål er, i hvilket omfang det er de elever med det reelle behov, som benytter lektiecaféen?

48. I hvilken grad benytter alle med behov lektiecaféen?

Som det fremgår af figur 48 er det kun hos 7 % af skolerne (4 skoler), at man vurderer, at alle med behov for lektiehjælp i høj grad benytter lektiecaféen. Hos 20 % af skolerne (12 skoler) vurderes det omvendt, at dem med behovet kun 'i ringe grad' benytter den. Den største gruppe på ca. 75 % af skolerne mener, at det kun sker i 'nogen grad'.

Lærer/ledelse:

På fokusgruppemøderne med lærere/ledelse blev drøftet, hvor mange af skolens elever der burde benytte lektiecaféen.

Alle skoler mente, at mindst det dobbelte antal af nuværende brugere havde behovet, hvilket svarende til mindst 10-30 % af eleverne. På en række skoler blev anslået, at op til 50 % af eleverne kunne have gavn af at benytte et lektiecafétilbud.

På fokusgruppemøderne blev drøftet, om det er de rigtige elever der kommer, og hvad der kan gøres for at få flere af dem med et stort behov til at komme.

Elever:

- Fra elevside blev nævnt, at der nok ville komme flere af dem, der har brug for det, hvis klasselæreren afleverede en seddel med navne på dem, der skal komme til lektiecaféen.
- *“Hos os burde alle drengene i klassen gå i lektiecaféen, men de hader lektiecaféen.” “Hos os er det pigerne, der ikke vil – de synes det er spild af tid.”*
- *“Dem, der skal komme, kommer kun, hvis deres egen lærer er der – men ikke dem fra de andre klasser.”*
- *“Nogle af dem kommer, men de sidder kun ved computeren – og snyder og lader, som om de laver noget.”*

Forældre:

- Fra forældreside anbefales, at aftaler om brug af lektiecaféen skal ske i samråd mellem læreren og forældrene. Børn kan godt fornemme, hvis de halter bagud, og så er de også til at få i tale.
- En øget opmærksomhed blandt forældrene om muligheden vil formentlig overbevise flere forældre om det gunstige, i at barnet benytter lektiecaféen.
- Nogle skoler har en effektiv mail-information til forældrene (ikke elevens mailadresse, men direkte til forældrene) – det er en god informationskanal.
- Der burde være mere konsekvens, hvis skolen vurderer, at en elev har behovet – det skal sikres, at eleven så rent faktisk kommer i lektiecaféen – men det skal gribes an, så det frivillige aspekt ikke mistes.
- Beløn de børn, som honorerer kravene.
- Det er vanskeligt at få kontakt med de mange etniske forældre, hvis børn har størst behov for at gå i lektiecaféen – selv når vi bruger tosprogede kontaktpersoner – måske skal der helt andre redskaber, end dem skolen råder over, til at tage hånd om de elever.
- Et synspunkt var, at man måske skulle markedsføre lektiecaféen noget bredere over for eleverne – det handler ikke kun om lektier, men leg med pc er også udviklende. *“Jeg kender konkret til et eksempel, hvor drengene lærte pigerne at bruge PowerPoint – og i et andet tilfælde lærte de at redigere videooptagelser på en pc – det er glimrende.”*
- *“Husk – at også de velfungerende børn kan have brug for lektiecaféen – det skal være et tilbud, hvor også de gode kan blive bedre”.*
- Måske kunne børn “optjene” noget ved at benytte caféen. *“Giv dem et klippekort som bonus for deltagelse, og som kan indløses for noget godt – adgang til pc eller andet – evt. en kontrakt, hvor klassen samlet skal opnå et mål, og så betaler kommunen en skitur. Så kan de hive hinanden op.”*

Lærer/ledelse om de store elever:

- Vi har ikke mange fra de store klasser. Kun hvis de har fået besked herpå af læreren. Men der burde komme flere af de store (udskolingen).
- Dem, der har behovet, skal have muligheden – men de skal være motiverede – og motivationen er ringe hos store elever, hvor vi ofte er henne i 8. lektion, og det er sejt. Nogle har også et job, der skal passes. Men vi vil gerne se flere af de større.
- De store tiltrækkes især af computerne, men hos os overtog de billedet. De blev dominerende med høj røst og anden stemning – så det har vi droppet.
- Det er stort set umuligt at tiltrække de store – skema-tekniske problemer. Det er også et problem, at det overlapper med modersmålsundervisningen.
- Vi har besøg af store elever, som skal færdiggøre noget af dagens arbejde (ikke lektier) – vigtigt at de ikke møder en lukket dør hos Pædagogisk Center, bare fordi timerne er hørt op, og lidt senere starter det næste. Meget vigtigt, at det kører som en homogen del.
- For mig er de store ikke de vigtigste – dem har vi opgivet. Og de går andre steder hen – på folkebiblioteket. Måske opsøger de store de andre tilbud, vi har i oplandet
- Mit indtryk er, at når de har fri fra skolen vil de væk derfra – så venter lektier til senere.

Lærer/ledelse om pladsproblemer:

- Det er vanskeligt at få behov, tidspunkt og ressourcer til at hænge sammen i praksis. Derfor er der mange, som ikke får den støtte, de burde have via lektiecaféen. Dilemmaet er, at lektiecaféen er fyldt op, men mange flere burde bruge den.
- Dem, der kommer, har et behov, da deres forældre ikke har forudsætningerne. Men der er på den anden side grænser for, hvor mange elever der er plads til, hvis det ikke bare skal være pasning.
- Vi har ikke slet ikke plads til flere.

Lærer/ledelse om samspil med forældre:

- Børn skal ikke tvinges i lektiecaféen, men en metode kan være, at klasse/faglærer pålægges at kortlægge klassens behov og at kontakte forældrene, hvilket danner grundlag for en "frivillig" aftale parterne imellem.
- Måske kan resultatet af Pisa-undersøgelserne bruges af ledelsen til at pålægge lærerne denne kortlægning og kontakt med forældrene.
- Vi har nu indført regler for aftaler mellem lærerne om konkrete elever, da kommunikationen ikke fungerede så godt. Også med forældre, så der er aftalt faste tider, som alle er bekendte med. Og forældre får besked, hvis eleven ikke møder op. Så nogen får mødepligt, men det fungerer heller ikke helt. De hævder, at de ikke har lektier for.
- Det bør være sådan, at for de elever, der har et behov ud fra klasselærerens vurdering, bør der indgås en aftale med hjemmet om 2-3 timer ekstra på skolen om ugen. Og sikre en aftale med læreren om, at eleven har lektier med til lektiecaféen (samarbejde mellem lærer, forældre og lektiecafé).
- De svage elever kommer ikke pga. manglende forældreopbakning. Vi afprøver nu noget via ungdomsklubben, som har en anden kontakt.
- Det handler meget om hjemmets opbakning. Derfor skal forældre have en positiv indstilling til, at deres barn går i skolen (og til, at de bruger yderligere tid herpå i lektiecaféen).

Lærer/ledelse om andre aspekter:

- De små klasser har stort set ikke lektier for hos os. Vi fokuserer på mellemtrinnet og dem, der kommer, er ok, men "de rigtige" kommer ikke.
- Det blev anbefalet at sluse nye lidt modstræbende brugere af lektiecaféen ind ved at give dem særlig opmærksomhed de første gange. *"Hvis de kommer, mens der sidder 12 andre, som også skal hjælpes, så får de ikke oplevelsen af tilstrækkelig hjælp. Tag derfor ikke for mange nye på en gang"*.

(Se mere i bilag 3 – figur 37-38 og 48).

Opsamling

Hovedparten af skolerne angiver, at de retter henvendelse til elever og forældre, når der skønnes behov for lektiehjælp. 6 skoler anfører, at de intet foretager sig. På godt halvdelen af skolerne reagerer lektiecaféen ofte eller meget ofte, hvis en elev ikke møder op.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at det kun er hos 7 % af skolerne (4 skoler), at man vurderer, at alle elever med behov for lektiehjælp i høj grad benytter lektiecaféen. Hos 20 % af skolerne (12 skoler) vurderes det omvendt, at dem med behovet kun i ringe grad benytter den. Det er umiddelbart et stort problem og tyder på, at lektiecaféerne ikke har fundet deres rolle endnu alle steder. Det er især de store elever med behovet, som ikke benytter lektiecaféen. På fokusgruppemøderne er der fremkommet mange synspunkter og forslag, som kan studeres nærmere. Blandt andet vurderer skolerne, at mindst det dobbelte antal, herunder op til 50 % af skolens elever, vil kunne have gavn af at benytte et lektiecafétilbud.

2.8 Motivation og tilfredshed

Det er naturligvis vigtigt, at eleverne er tilfredse med at komme i lektiecaféerne og at de er motiverede for at benytte den. Især dem der har behov for lektiecaféen.

Hos langt de fleste skoler vurderes brugere af lektiecaféen i høj grad at være motiverede for at komme her. Det gælder hos 69 % af skolerne (43 skoler). Hos andre 19 % (12 skoler) menes brugerne at være motiverede 'i nogen grad' og de resterende 11 % (7 skoler) vurderer, at brugerne er motiverede i 'ringe grad'.

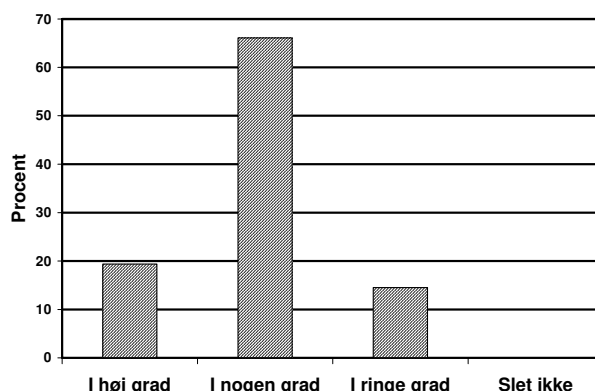
Undersøgelsen viser endvidere, at næsten alle skoler vurderer, at brugerne er tilfredse i 'nogen grad' (26 % = 16 skoler) eller i 'høj grad' (73 % = 45 skoler). Kun en enkelt skole angiver, at eleverne har en ringe tilfredshed.

Lærere/ledelse:

- Dejligt at opleve at eleverne kommer der og er glade – så når man langt. *“Nogle elever synes, det er en straf ikke at få lektier for, for så kan de ikke gå i lektiecaféen”. “Lærer: Jeg ved, at du kan gøre det hurtigere” – Jamen, så kan jeg ikke komme i lektiecaféen...”*
- Motivationen hænger sammen med frivilligheden. Det foregår mere frit. Det er den enkelte elev, der selv vælger, hvad der skal sættes fokus på. Det er ikke krav, men andre rammer. Der er et element af frihed, selvom der også er nogen tvang.
- Der opnås en ro, som er godt for motivationen.
- Børnene synes, det er rart med positiv voksenkontakt. At en lærer har tid til én.

Langt hovedparten af skolerne vurderer, at det sociale miljø i lektiecaféen har en vis indflydelse på fremmødet – 65 % af skolerne angiver i 'nogen grad', mens næsten 20 % har angivet i 'høj grad' og ca. 10 % har angivet i 'ringe grad'.

51. I hvilken grad kommer eleverne på baggrund af det sociale miljø?

På det ene fokusgruppemøde med lærere/ledelse blev drøftet, om brugerne i lektiecaféen primært er lektiecaféens læreres egne elever.

- Hos nogle skoler er det tilfældet, mens det ikke er hos andre. *“Selvfølgelig har læreren i lektiecaféen en større elevandel. Det er helt naturligt”.*
- Andre påpegede en synergieffekt: *“Hos mig var det mig og en lærer, som tog vore elever med – men det trækker andre med.”*

De skoler, der afviste, at det er tilfældet, understregede, at de gjorde meget for at informere andre lærere og bistå klasselærerne med information om lektiecaféen.

(Se mere i bilag 3 – figur 49-51).

Opsamling

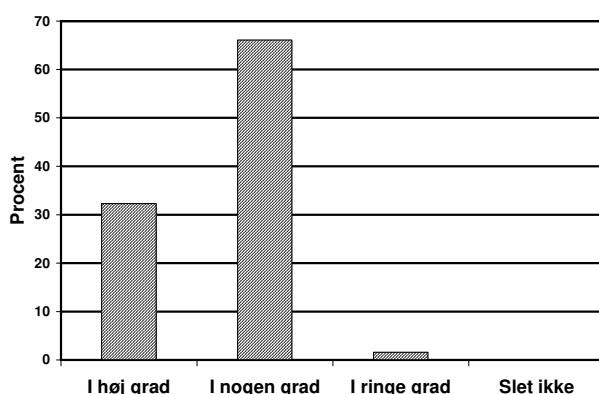
På langt de fleste skoler vurderer skolerne, at brugerne af lektiecaféen er motiverede for og tilfredse med at komme der. Det sociale miljø i lektiecaféen vurderes at have indflydelse på fremmødet. Måske er der også på nogle skoler en vis sammenhæng mellem lærerkræfterne og hvilke elever der kommer. Det skal bemærkes, at undersøgelsen er baseret på skolens vurderinger og ikke brugernes egen vurdering.

2.9 Effekten af lektiecaféen på eleverne

For at undersøge, i hvilket omfang der kan spores faglige resultater som følge af lektiecaféen, er spurgt til skolernes vurdering af lektiecaféens indflydelse på elevernes faglige selvværd, faglige præstationer og om det påvirker behovet for specialundervisning

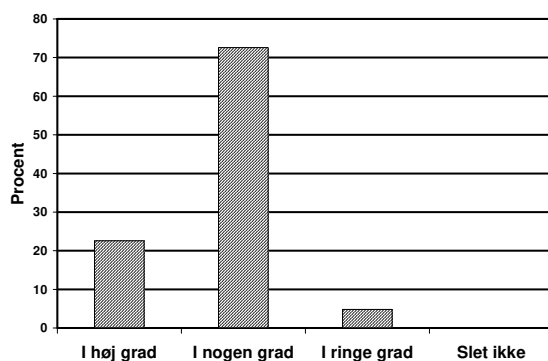
Som det fremgår af figur 52 vurderer stort set alle skoler, at lektiecaféen har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd.

52. I hvilken grad giver det den enkelte elev større fagligt selvværd at komme i lektiecaféen?

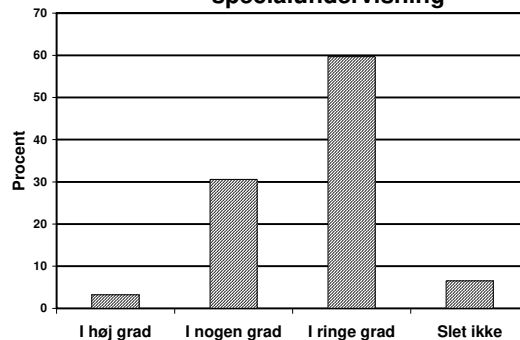
Tilsvarende vurderer stort set alle skoler jf. figur 55, at lektiecaféen har en positiv indflydelse på brugernes faglige præstationer:

55. I hvilken grad har lektiecaféen en positiv effekt på elevernes faglige præstationer?

Ifølge figur 53 påvirker lektiecaféen på hver tredje skole behovet for specialundervisning i 'nogen' eller i 'høj' grad:

53. I hvilken grad vurderes det, at lektiecaféen betyder at færre elever generelt har brug for specialundervisning

Lærere/ledelse (under drøftelse af nytteværdien):

- Hos nogle vurderes, at halvdelen af brugerne har nytte af det. Hos andre vurderes, at alle dem, der kommer, får noget med hjem.
- Det har stor værdi for mange børn. *“Vi får tilbagemelding fra lærere, som bekræfter det. Også fra forældrene (via klasselæreren)”. “Vi evaluerer også med forældrene omkring brugernes nytteværdi (især indskoling).”*
- *“Hos os er det den lidt mindre svage gruppe, der kommer, dem som egentlig godt kan fungere selv. Den helt svage gruppe kommer ikke, så her er nytteværdien ikke høj, men for dem, der kommer, er der en pæn nytteværdi.”*
- Det har bestemt en nytteværdi. Lidt svært at overbevise dem, som skal i koranskole, men som har et stort behov – de kan ikke begge dele.
- Der udspandt sig en diskussion om nytteværdi alene handler om lektier, eller i hvilket omfang det også omhandler det at skabe et frirum. *“Det er en interessant diskussion om ren lektiehjælp og/eller frirum – det vil jeg gå hjem og overveje med koordinatoren.”*
- Det står mål med ressourcerne, *“men det er lidt trist, når der nogle dage sidder en lærer og ingen elever.”*
- Lektiecaféen skal ikke kun målrettes til de svageste. *“Den skal også løfte dem, der har et potentiale til mere – også selvom de ikke er svage. F.eks. kan tosprogede løftes fra et 6-tal og gives et skub opad.”*

Lærer/ledelse:

På spørgsmålet om, hvilke virkemidler der anses for vigtige for en velfungerende lektiecafé og hvorfor eleverne opsøger den:

- Det skal være lærere, der brænder for det. Lærernes personlighed og engagement er meget afgørende for en god lektiecafé.
- Det skal være lærere med forskellige forudsætninger, og som indfrier en række kvalitetskrav.
- Kontinuitet – det skal være de samme lærere, der er tilknyttet.
- Det gør en stor forskel, at der er opmærksomhed, f.eks. en lærer og to elever. Det giver en direkte støtte.
- Eleverne tør bedre vise, hvad de ikke kan. Deres svagheder bliver ikke udstillet over for klassekammeraterne.
- Det er et koncept, hvor det er legalt, at man arbejder individuelt – med hver sin ting. Eleverne kan arbejde på hvert sit niveau uden, at det udstilles, og det er legalt at være på alle mulige niveauer.
- Eleverne definerer selv opgaverne, når de er der, og der opnås en større fordybelseeffekt.
- Det er et rart sted at være. Her foregår der ikke alt muligt andet samtidigt som derhjemme, og der er rum.

(Se mere i bilag 3 – figur 52, 53 og 55)

Opsamling

Det er stort set alle skolers vurdering, at lektiecaféen har en væsentlig indflydelse på brugernes faglige selvværd og deres faglige præstationer. På hver tredje skole kan mærkes et fald i behovet for specialundervisning.

På fokusgruppemødet med lærer/ledelse blev fremhævet en række synspunkter om nytteværdien og hvad der skaber grundlag for en god lektiecafé.

2.10 Brugen af lektiecaféen

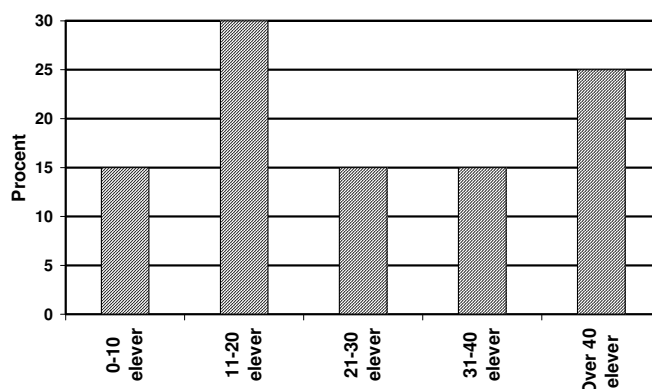
Et andet “succeskriterium” er den faktiske brug af lektiecaféen på den enkelte skole.

Antallet af elever i lektiecaféerne er meget forskelligt. Fra nogle få elever om ugen på 7 % af skolerne (4 skoler) til over 40 elever ugentlig hos 35 % (15 skoler). Der er imidlertid også forskel på skolernes størrelse, som naturligvis påvirker antallet af elever i lektiecaféerne.

I figur 56-1 er vist skolernes opgørelse for antal brugere i uge 39 i september 2005 (en opgørelse for uge 40 afviger ikke markant herfra). Eksempelvis har 25 % af skolerne mere end 40 ugentlige elever på lektiecaféen.

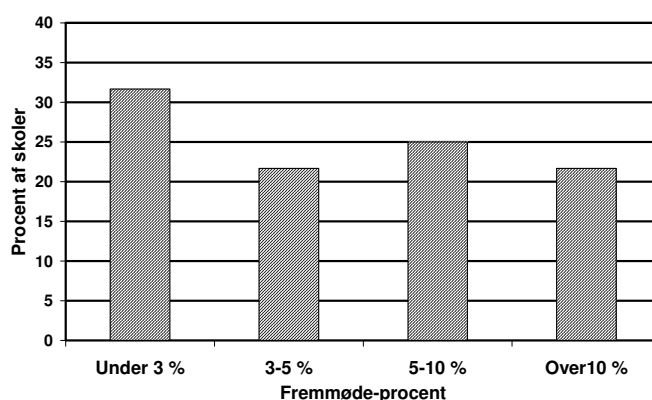
Det skal bemærkes, at godt en tredjedel af skolerne har gjort opmærksom på, at antallet i disse uger er lavere end normalt. En af de anførte årsager hertil er Ramadanen, hvorfor især figur 56-5 (og 58-5) omkring tosprogede skal tages med forbehold.

56-1. Antal elever i alt som har benyttet lektiecaféen i uge 39?

Da man imidlertid kan forvente, at skolens størrelse påvirker antallet af elever der anvender lektiecaféen, er der i den senere analyse anvendt procentandelen af skolens elever som succeskriterium, frem for det faktiske antal. Det beregnede tal kaldes fremmøde-procenten og til brug for analysen er skolerne fordelt i 4 grupper efter fremmøde-procenter:

56-1a. Procentandel elever som har benyttet lektiecaféen (fremmøde-procent) i uge 39?

Det fremgår heraf, at på ca. en tredjedel af skolerne er det under 3 % af skolens elever der har været i lektiecaféen i denne uge, mens godt 20 % af skolerne har et fremmøde med over 10 % af skolens samlede elevtal.

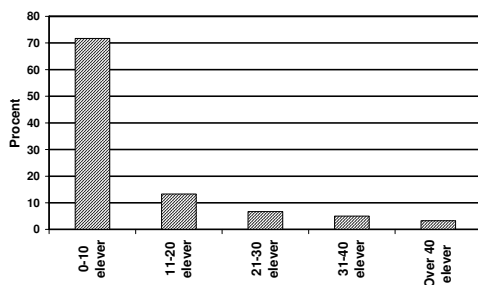
Der er ikke i spørgeskemaet spurgt til det faktiske antal forskellige elever, som har benyttet lektiecaféen de pågældende uger, men foretages en estimeret beregning ud fra ovenstående opgørelse fås hhv. 1.550 elever i uge 39 og 1.470 i uge 40. Der kan dog i et vist omfang her være tale om elever, som har benyttet lektiecaféen flere gange i ugens løb.

Benyttes opgørelsen i figur 60-62 fås et gennemsnitligt ugentligt brugertal på 1.300 hvilket formentlig ligger tættere på det faktiske antal forskellige elever – med forbehold for et generelt lavere niveau i disse uger.

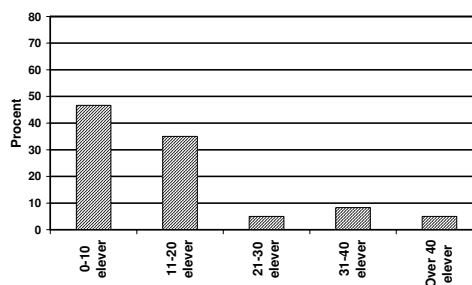
Brugerne af lektiecaféerne er opdelt på niveau/trin: indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen, hvor mellemtrinnet udgør en relativ større andel blandt brugerne af lektiecaféen.

Nogle skoler tilbyder bevidst ikke indskolingen at komme i lektiecaféen, idet man undlader at give lektier for. Hvad angår udskolingen er det et generelt problem, at det er vanskeligt at få de store elever til at benytte sig af tilbuddet. Nedenfor er vist brugergrupperne fordelt på de tre trin i uge 39 – billedet er det samme i uge 40.

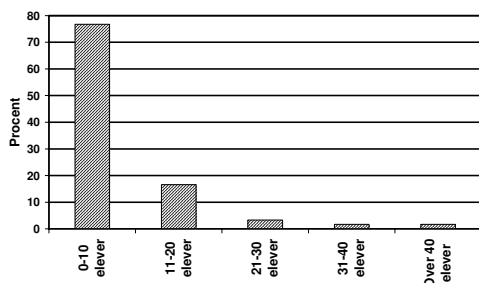
56-2. Antal elever i indskolingen som har benyttet lektiecaféen i uge 39?

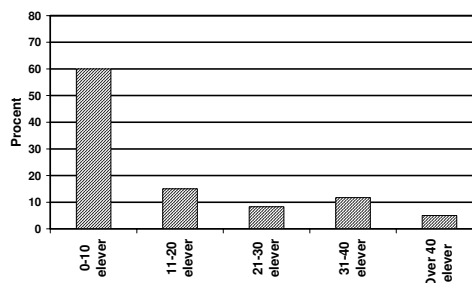
56-3. Antal elever på mellemtrinnet som har benyttet lektiecaféen i uge 39?

56-4. Antal elever i udskolingen som har benyttet lektiecaféen i uge 39?

56-5. Antal to-sprogede elever som har benyttet lektiecaféen i uge 39?

Brugerprofilen for tosprogede elever er vist i figur 56-5, men som nævnt er optællingen foregået på et tidspunkt under Ramadanen, hvilket flere skoler har påpeget medfører mindre brug af lektiecaféen end normalt.

Blandt de fremmødte elever er der omtrent lige store grupper af elever der kommer der 2 eller flere gange om ugen, 1 gang ugentligt og 1 gang i løbet af de to uger undersøgelsen omfatter.

Lærer/ledelse:

- *“Hos os er lektiecaféen en stor luksus, og de får en super betjening – nogle gange er der 1-2 lærere til en elev. Der kommer ikke ældre elever. Kun dem, der bliver dirigeret derned”.*
- *“Modsat hos os – vi må afvise nogen hver dag (vi har mange tosprogede). Vores er mere end lektiehjælp, men det må ikke udvikle sig til et alternativ til fritidsklub. Men det er f.eks. også vigtigt at de prøver pc”.*

(Se mere i bilag 3 – figur 56-x, 58-x, 60, 61 og 62).

Opsamling

På 25 % af skolerne er der mere end 40 ugentlige elever på lektiecaféen. Fremmødet i forhold til skolens samlede elevtal er på over 10 % på næsten hver fjerde skole, mens en tredjedel af skolerne har et fremmøde på under 3 % af skolens elever.

Det samlede ugentlige antal forskellige elever i lektiecaféerne kan anslås til omkring 1.500 – hver tredje kommer der mindst to gange ugentligt. Der kommer relativt flest elever fra mellemtrinnet i forhold til indskoling og udskoling.

2.11 Brug af lektiecaféen efter henvisning eller tilvalg?

Lektiecaféen er som udgangspunkt ment som et tilbud til “selvvalgt læring i fritiden”¹. I praksis lægges på skolerne vægt på, at benyttelsen er et frivilligt selvvalg fra elevens side. Men i praksis lægges også pres på elever for at få nogle med behov herfor, til at benytte lektiecaféen. Dette foregår på flere måder. Klasse- eller faglærer kan henvise eleven til lektiecaféen. Tilsvarende kan ske fra sprogcenter og specialcentret. Brugen af lektiecaféen kan også ske efter ønske fra forældre. Skolerne er som led i undersøgelsen blevet bedt om i hhv. uge 39 og uge 40 at opføre, hvor mange elever der kommer i lektiecaféen med den ene eller anden baggrund.

¹ Kommunens cirkulære af 20.3.2003 vedr. “Tilbud om ressourcer til lektiecafé/elevcenter på samtlige folkeskoler i København”.

Det fremgår, at der er relativt flere elever som kommer efter eget eller forældres ønske, end efter henvisning fra skolen selv. Det er relativt få der henvises fra sprogcenter og specialcenter.

På 37 % af skolerne er der således hver uge mere end 20 elever der kommer efter eget eller forældres ønske, mens der alene på 15 % af skolerne hver uge kommer mere end 20 elever efter henvisning fra skolen selv.

Forældre:

- Blandt forældre blev udtrykt, at det er vigtigt, at lektiecaféen er frivillig – at det er elevens eget tilvalg – og at den dermed fremstår som forskellig fra den almindelige undervisning.
- *“Det må ikke være en “eftersidning”, men en gulerod”.*

Der henvises endvidere til kapital 2.7, hvor det drøftes, hvorledes man kan få flere med behov til at benytte lektiecaféen.

(Se mere i bilag 3 – figur 57-x og 59-x).

Opsamling

Skolerne har som udgangspunkt, at brugen af lektiecaféen skal være baseret på elevens frivillige tilvalg, men der foregår også henvisning fra klasse- og faglærer til lektiecaféen. Hovedparten af eleverne kommer der efter eget ønske eller efter ønske fra forældrene.

2.12 Fordele ved en lektiecafé?

På fokusgruppemøderne blev elever og forældre og bedt om at argumentere for, hvad fordelene er ved en lektiecafé og hvorfor eleverne bruger den.

Eleverne selv påpeger:

- Man kan få god hjælp til lektielæsningen og man kan bedre følge undervisningen bagefter – eller hvis der er noget man ikke kan finde ud af, så kan man gå i lektiecaféen.
- Forældrene kan ikke hjælpe.
- Man kan blive der længere, der er ingen klokke der ringer ud, og der er ro til at koncentrere sig.
- Der findes en computer man kan arbejde og lege med og man kan læse bøger, mens man venter på en pc.
- Man hygger sig med andre børn, og selvom der måske er mere uro i lektiecaféen end i klassen, kan man i lektiecaféen sidde sammen med

vennerne. *“Jeg kan godt lave lektier selv, men det er kedeligt at sidde derhjemme”*.

Forældrene (arabisk talende) påpegede:

- Børn kan få lektiehjælp, som forældre ikke kan tilbyde, dvs. de får lavet lektier, som de ellers ikke vil få lavet hjemme.
- Lærerne er bedre til at forklare – de er mere erfarne og har fagligheden. For (arabiske) forældrene er det især læsning med børnene der er det store problem
- Det er en bedre form for lektiehjælp, idet børnene bedre accepter hjælpen, når det foregår i lektiecafeen frem for via forældre
- Børnene er for trætte, når de kommer hjem og der er så meget andet der trækker – derfor rigtig godt at det kan foregå i skolens regi
- Lektierne er overstået, når børnene kommer hjem – derfor adskillelse af lektier og fritid

Forældrene (dansk gruppe) påpegede:

- Cafeen passer ind i en struktur – mere effektivt – og der er social kontakt med venner. *“Det er en god vane at benytte lektiecafeen”*.
- Det betyder meget at de kommer der af egen fri vilje, og eleverne kan pleje deres egen identitet på egne præmisser.
- For store elever er det en hjælp, når de ikke længere kan komme i klubben.
- De får en god faglig hjælp via lektiecafeen. *“Vi kan ikke hjælpe med sprog hjemme – de kan få mere special-hjælp i lektiecafeen”*.
- Det giver ro og mindre stresset miljø – derfor godt med cafeen hvor tingene kan laves.
- Fint at de kan få indsigt i mail-systemer og kan afprøve det.

2.13 Hvad kan blive bedre?

På fokusgruppemøderne blev drøftet, hvad der kunne blive bedre i lektiecafeen.

Eleverne selv påpeger:

- Der må gerne være åbent hver dag og lektiecafeen burde være delt op for store og små. *“Især 10. klasse larmer!”*.
- Der må gerne være længere åbningstid. Åbningstiden kan kollidere med andre ting som sport, ridning og koranskole – eller den er lukket når de har fri.
- Der må gerne være flere lærere. *“Nogen gange skal man sidde og vente fordi læreren skal hjælpe andre, og så når man måske slet ikke at få hjælp inden lektiecafeen lukker – det er meget irriterende”*. *“Hos os er der kun to lærere – det er dårligt når der er så mange, det giver en del*

- uro.” *“Lærerne er tit væk, og så sidder man alene. Og hvis en lærer er syg, så lukker de lektiecaféen fordi en enkelt lærer ikke kan styre det”.*
- Det er ikke altid de rigtige lærere. *“Nogen gange skal man bruge lang tid på at forklare læreren, hvad opgaven går ud på og det er ikke altid de forstår det”. “Måske skal der være én dag til matematik, en dag til dansk osv. – så vil lærerne være mindre forvirrede.”*
 - Vi vil gerne have mere plads og nogle større (højere) borde at sidde ved.
 - Mere frirum og mindre ren lektiecafé. *“I dag må vi ikke sidde der i mellemtimer eller vente på søskende man skal følges med hjem – det kunne jeg godt tænke mig man måtte”.*

2.14 Hvis lektiecaféen lukker?

På fokusgruppemøderne blev drøftet konsekvensen af en lukning:

Eleverne selv påpeger

- Stort set alle elever påpeger, at en lukning vil have store konsekvenser for manges lektielæsning.
- *“Så vil der næsten ikke være nogen i klassen der får lavet lektier – måske 5 ud af 20.” “Heller ikke i de andre klasser”.*
- *“Hos os vil det ikke betyde så meget – det er ok”.*
- *“Hos os har vi også lektiehjælp i sprogcentret, men der er ingen computer.”.*
- *“Vores lærer laver lektiecafé for os i klasselokalet – så kan vi bare bruge det noget mere”.*

Lærere/ledelse

- Hos os vil der være mange elever, der ikke ville få lavet lektier, hvis de ikke havde lektiecaféen. Og de får et gevaldigt løft.
- Der vil rejse sig et ramaskrig, hvis lektiecaféen lukkede.

2.15 Argumenter for at bevare lektiecaféen

På fokusgruppemøderne med lærere/ledelse blev deltagerne anmodet om at udarbejde sedler med konkrete argumenter for at bevare lektiecaféen:

Lærer/ledelse om overordnede mål

- Lektiecaféen er en stor succes som bør fortsætte. Mange elever har stort udbytte af hjælpen, og de elever der kommer, får super, individuel undervisning.
- Medvirker til mønsterbrydning – det er ofte de svageste elever der skaber problemer for at fjerne fokus fra egne vanskeligheder
- Et tilbud som ikke kan undværes for at bryde den sociale arv – det medvirker til at give alle lige muligheder

- De velfungerende 2.g'er der ellers ikke er hjælp til – her får de mulighed for at hæve deres faglige niveau
- Der er et udtalt behov for faglig støtte til lektielæsning – specielt hvad angår tosprogede og socialt svage
- Det er en mulighed for at give elever et fagligt løft på ønskede specifikke områder
- Det giver elever uformelle kompetencer på it-området
- Det er vidunderligt at lektiecaféen eksisterer – bevillingen må ikke fjernes. Lektiecaféen kan/skal/bør være en del af skolens samlede profil, f.eks. i forbindelse med skolens indsats i forhold til fagligheden.

Lærer/ledelse om elevens udbytte

- Elever der ikke kan få lektiehjælp hjemme kan gives støtte.
- Det giver eleverne et kvalitetsløft, bedre arbejdsvaner samt større selvtillid og faglig stolthed.
- Elever hjælpes så de ikke skal møde med dårlig samvittighed - det giver en række svage elever mulighed for at møde skolearbejdet på en positiv måde.
- Eleverne lærer at ro og kontinuitet giver resultater.
- Nogle elever har behov for den mere nære personlige kontakt med lærerne.

Lærer/ledelse om rammerne

- Lektiecaféen giver tid og rolige omgivelser til fordybelse samt plads og rum til fagligt arbejde.
- Trygge rammer og positiv atmosfære virker motiverende og har afsmittende virkning på elevholdning til skolearbejdet.
- Det giver flere elever et frirum i skolens regi og dette giver mulighed for en positiv tilgang til skolearbejdet.

2.16 Ressourcerne til lektiecaféen

På fokusgruppemøderne med forældre samt lærere/ledelse blev drøftet spørgsmålene, om nytteværdien i forhold til ressourcerne, om der er tilstrækkelig med ressourcer og evt. omfordeling af ressourcer (såvel mellem skoler som internt på den enkelte skole).

Forældre

Holdningen blandt forældre er, at det er godt at bruge penge til lektiecaféen, som har en ekstra nytteværdi for eleverne.

Andre udtrykker, at det er vanskeligt at vurdere nytteværdien, men at det er pengene værd, hvis der kommer den mentalitetsændring, at det er en naturlig ting at benytte den (hvilket er et problem på nogle skoler).

Forældre til ressourcestærke børn er bekymrede for at lektiehjælpen alene er til svage elever og at ressourcerne tages fra de almindelige timer. Tilmed hvis de der har behovet (problembørn) ikke bruger den. Ressourcerne skulle i stedet bruges mod de familier, som ikke fungerer. Lektiecaféen skal være et supplement og ikke være undskyldning for ikke at gennemføre normal undervisning.

Lærer/ledelse om ressourcer og fordeling

Det var et generelt synspunkt at der er behov for flere ressourcer. Der kommer mange i lektiecaféen, men der er endnu flere der har behov. *”Hvis jeg kunne finde nogle flere ressourcer på skolen ville jeg nok opprioritere lektiecaféen.”*

Nogle skoler med mindre behov er enige i, at de ”på retfærdighedens alter” nok ikke burde få lige så mange centrale midler som andre med stort behov. Alle skoler bør have tildelt ressourcer, så der kan drives en lektiecafé på mindst 8 timer. *”Men det må ikke tages fra ”de hvide skoler” – alle skal have en lektiecafé.”* Nogen kan så få tildelt mere end andre centralt fra.

Det er vigtigt, at der rent faktisk er ressourcer nok til at kunne give en tilstrækkelig god service til dem, der faktisk kommer i lektiecaféen. Ellers kan det virke modsat. *”Hvis det er halvhjertet kan det ende med at være spild af ressourcer”*. Det blev anbefalet at se på forældrebaggrund og elevernes sammensætning som tildelingsgrundlag.

Nogle skoler kobler ressourcerne til lektiecaféen med specialecenter, mønsterbrydning og evt. sprogcenter for at udnytte ressourcerne bedre. *”En vision for den ideelle opbygning er måske at ”mikse” eftermiddagstilbuddene og give et heldagstilbud til nogle elever. Det vil sammen med samarbejde med klubben kunne give en synergieffekt. I dag er der meget kassetænkning som vi skal beskrive, redegøre for og have målsætninger for – hver for sig. Måske bedre med en overordnet fælles målsætning.”*

Det blev påpeget, at hvis der overføres flere ressourcer til lektiecaféen, går ud over andre vigtige tiltag. *”Specialundervisning er også rettet meget mod danske børn – vi kan ikke overføre herfra til lektiecaféen”*. *”Kom med alle ressourcerne – så skal vi nok kombinere de rigtige løsninger.”*

Det blev understreget, at der er stort behov for timer til en tovholder, der er opsøgende i forhold til de andre lærere.

Lærer/ledelse om samarbejde og inddragelse af andre

Andre personalegrupper kan måske trækkes ind – f.eks. socialpædagoger og biblioteket. Især i forhold til de andre ting end selve lektierne, hvis det tænkes i bredere ting end ren lektiehjælp. *”Det kan nok gøres i dag – men ikke*

nemt. Overenskomsten gør det vanskeligt at placere lærere på de forskellige ting. Lektiecaféen er undervisning". Det blev påpeget, at pædagoger kan tilknyttes, men at det er vigtigt med lokale lærere.

"Vi har prøvet at have en tosproget ikke-lærer knyttet til lektiecaféen og det var rigtig godt, da det giver en anden kontaktmulighed med forældrene".

En skole har taget forældre med til at hjælpe i lektiecaféen. *"Med tiden lærer de hvilke teknikker vi andre bruger og det virker positivt, når forældre er til stede – elverne opfører sig også mere roligt, "når mor er der"*. Det blev drøftet, om man kunne gøre mere for at opdrage forældre til at være bedre hjælpere. *"Måske skulle vi bruge ressourcerne på at uddanne forældrene i stedet?"*

En skole kobler ældre elever på. De får en gave el. lign. for at hjælpe. En påpegede, at brug af store elever er ren "brandslukning".

En deltager advarede mod brug af løse vikarer (ikke-lærere). De har erfaring med vikarer, som blev voldsomt populære, fordi de "lavede lektierne" frem for at hjælpe hermed.

Der blev foreslået at overveje også at inddrage andre kræfter: Pensionerede lærere, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors og kombinere dette med at udvide lektiecaféens indhold. Udover lektier skal der tænkes i frirum for de tosprogede piger, satse på de svage, på dem der ikke deltager i friluftslivet. *"Vi bør tænke lidt frækt"*.

En skole påpegede, at deres lektiecafé delvist er finansieret af midler knyttet til det lokale folkebibliotek. Øget samarbejde med lokalområdet kræver meget koordinering som ikke mentes at stå mål med indsatsen, fordi det i dag er en masse fragmentariske tiltag, hvor ressourcer tildeles i små portioner. *"Koordineringen koster store ressourcer og effekten i forhold til det samlede ressourceforbrug fra skolens side bliver alt for lille. Jeg kan som skoleleder bruge min tid bedre. Derfor er der behov for mere sammenhæng – ressourcerne ER til stede – men for fragmentarisk."*

Flere skoler var p.t. i gang med at sondere mulighederne for et øget samarbejde med andre lokale kræfter, men var ikke nået så langt endnu.

Lærer/ledelse om lønsumsstyring og lektiecaféen

På det ene fokusgruppemøde drøftedes den nye lønsumsstyring, hvor skolen får en samlet pose penge til så og så mange lærere. *"Så bliver praksis, at vi selv skal afsætte ressourcerne til indsatsen, og det bliver iskold økonomi."*

Dette medførte en diskussion, hvor en del frygtede for, at ikke bare lektiecaféen, men også Pædagogisk Center mv. risikerer at blive kvalt. Falder ressourcerne falder kvaliteten og det kan ende med at dette så bruges som argument for at lukke alle disse vedhæng til skolens direkte undervisning.

Det blev efterlyst, at kommunen i givet fald opstiller en række forpligtelser for, hvad der skal opfyldes (a la timer for danske) – til f.eks. lektiecafé. F.eks. bør der være et kommunalt pålæg om lektiecafé.

Et andet problem er, hvis ressourcerne fordeles ligeligt og der ikke tages hensyn til behovet for lektiehjælp på den enkelte skole. ”Hvis man bare laver matematik, så gør det galt”.

Det kan overvejes i højere grad at gøre lektiecaféen til en egen selvstændighed enhed, frem for et vedhæng som i dag, med særlig ressourcetildeling.

Det blev anbefalet, at idet det oprindeligt var det meget op til den enkelte skole at fastlægge lektiecaféen, så må man fra politisk hold også give det tilstrækkelig tid til at finde den rigtige form.

2.17 Budskab til politikerne

Forældrene blev på fokusgruppemøderne anmodet om afslutningsvis at fremsætte en række anbefalinger til politikerne om lektiecaféens fremtid:

Forældre:

- ❑ De skal helhjertet gå ind for det. Og der skal afsættes de nødvendige ressourcer.
- ❑ Nye tiltag finansieres inden for rammen – ikke godt.
- ❑ Ikke alternativ til klub og fritidshjem
- ❑ Større indsats for at få fat i de mindre velfungerende elever.
- ❑ Og det må ikke være på bekostning af de øvrige unger. Der må ikke skæres i den almindelige undervisning på bekostning af lektiecaféen
- ❑ Behold ordningen hvor fokus er lektier – den der har brug for hjælpen og dem der gerne vil have hjælp. Ikke kun pasning – fagligt hårdt arbejde.

Arabiske forældre:

- ❑ Mere rimeligt med behovsstyret fordeling mellem skoler
- ❑ Den mest rigtige måde vil være at fordele efter forældrenes evner og muligheder for at give lektiehjælp – det er noget skolen (klasselæreren) har overblik over – derfor ikke karakterer som kriterier og ikke nødvendigvis antal tosprogede.
- ❑ Det er vigtigt at bruge ressourcer på børnene – især helt fra basis (de små klasser)

På fokusgruppemøderne med lærere/ledelse blev deltagerne anmodet om at udarbejde sedler med konkrete forslag der kan gøre lektiehjælpen bedre (giv 3 råd til politikerne):

Lærer/ledelse om ressourcer:

- Generelt behov for flere ressourcer – flere lærertimer er ønskeligt til decideret lektiehjælp og der bør være økonomi til andet end timer
- Der skal udmeldes ressourcer efter behov og elevsammensætning - og ikke efter hoveder på de enkelte skoler – kriterier: antal tosprogede, forældres uddannelse (mulighed for at hjælpe) og mulighed for hjælp andre steder
- Alle skoler skal have 8 timer udmeldt – nogle skal have flere
- Ressourcer bør tilføres ud fra en behovsanalyse på den enkelte skole.
- Der er meget brug for de specielle undervisningstimer vi i øjeblikket må bidrage med
- Åbningstiden bør udvides. Åben fra 8-16 så der åbnes mulighed for udnyttelse af mellemtimer og sene timer. Også behov for mere stabilitet i åbningstiden – vi mener behovet er der, men har ikke ressourcer til det
- Behov for ressourcer til en ekstra assistent – f.eks. en etnisk person som kender lokalkvarteret (og fagligt godkendt af tovholder/koordinator).
- Lektiehjælpen vikardækkes ikke, hvilket burde ske
- Behov for ressourcer til tovholder samt samarbejde mellem specialcenter og sprogcenter (sigte på udvikling til elevcenter).
- De fysiske rammer skal være OK – kræver ressourcer hertil.

Lærer/ledelse om kvalitet:

- Der mangler uddannelse af personale.
- Der bør indbygges et kvalitetssikringssystem, der fokuserer på opbygning og struktur af elevstøtteområdet.
- Vigtigt med fast personale tilknyttet lektiehjælpen.
- Vigtigt ikke kun at fokusere på lektiehjælp, men også på for-forståelse (forberede eleven til bedre at kunne forstå undervisningen).
- Læsevejleder bør tilknyttes lektiecaféen.

Lærer/ledelse om samarbejde:

- ❑ Der skal tænkes i større sammenhænge. Dvs. kombination af centrale ressourcer, elevcenter, sprogcenter, specialcenter samt andre lokale aktører.
- ❑ Der skal tænkes i øget samarbejde mellem pædagogisk center, sprogcenter (hvis det findes på skolen) og lektiehjælpen.
- ❑ Der er behov for ledelsesmæssige ressourcer til koordinering af større indsats.
- ❑ Hvor er ungdoms- og fritidsklubben henne?
- ❑ Nyttænkning efterlyses – hvem skal varetage elevcentertimer? Lærere, pædagoger, store elever?
- ❑ Der bør etableres et formelt samarbejde mellem skolens elevcenter og de frivillige aktører i lokalområdet.
- ❑ Der er mulighed for at trække på ikke-uddannede lærere til de mere fritidsprægede tilbud.

Omkring brugerne:

- ❑ Det skal være “obligatorisk” for elever fra ressource-svage hjem – f.eks. ved, at den enkelte lærer kortlægger behovet klassevis.
- ❑ Måske skal vi arbejde hen mod heldagsskole for enkelte børn.
- ❑ De ældste elever har ikke overskud/lyst til at komme i 7.-8. lektion. Det skal overvejes, hvorledes dette kan løses.
- ❑ Lektiehjælpen bør målrettes forskellige aldersgrupper.
- ❑ Vigtigt at prioritere speciel lektiehjælp til den rigtige svage elev.
- ❑ Der bør lægges mere vægt på for-forståelse, dvs. mere på forberedelse til undervisningen.

3 Analyser af sammenhænge mellem effekt og organisation/drift

Et centralt spørgsmål i evalueringen er, om der er sammenhæng mellem de forskellige måder at organisere og drive lektiecaféerne på, og “succeskriterier” for lektiecaféerne.

Som “succeskriterier” er udvalgt en række af spørgeskemaets spørgsmål:

1. Graden af fremmøde (brug af) lektiecaféen (opgjort i % af samtlige elever)
2. I hvilken grad brugerne er dem der har behovet. (Spørgsmål 48).
3. Brugernes motivationsgrad. (Spørgsmål 49).
4. Brugernes tilfredshed. (Spørgsmål 50).
5. I hvilken grad brugerne kommer i lektiecaféen af hensyn til det sociale miljø. (Spørgsmål 51).
6. I hvilken grad eleverne opnår et større fagligt selvværd. (Spørgsmål 52).
7. I hvilken grad betyder lektiecaféen, at der er mindre behov for specialundervisning. (Spørgsmål 53).
8. I hvilken grad det påvirker brugernes faglige præstationer. (Spørgsmål 55).

Det skal understreges, at pkt. 2-8 er baseret på skolernes egne vurderinger – og ikke brugernes egne udsagn herom. Det betyder, at skolerne i praksis “giver sig selv karakterer”, hvilket naturligvis svækker analysen i forhold til en situation, hvor uvildige data fra brugerne selv blev anvendt.

For at få belyst eventuelle sammenhænge mellem måden lektiecaféen drives på og effekterne heraf, er der gennemført en række analyser af besvarelsenerne af spørgeskemaet. De ovennævnte “succeskriterier” er analyseret i forhold til en række såkaldte baggrundsvariable, som fortæller noget om, hvordan lektiecaféerne er organiseret eller fungerer i det daglige. Som baggrundsvariable er udvalgt følgende 7 spørgsmål:

1. Skolens samlede antal elever (skolerne er blevet grupperet i tre grupper: 23 skoler med under 400 elever, 22 skoler fra 400-600 elever og 17 skoler på over 600 elever).
2. Procentdelen af tosprogede elever i skolen.
3. Lektiecaféens ugentlige åbningstid.
4. Antallet af sene eftermiddagsåbninger.
5. Antal lærere knyttet til lektiecaféen (er samtidig et udtryk for hvor mange lærertimer, der bruges på lektiecaféen).
6. Aktiviteter i lektiecaféen, dvs. om der er bruges spil, lege og udflugter, som alternative aktivitetstilbud.
7. Procentdel af elevernes forældre, der er kontanthjælpsmodtagere eller førtidspensionister (mønsterbrydningskriterier).

Analysen viser, at der er en klar sammenhæng mellem skolernes størrelse, procentdel tosprogede elever og procentdel forældre, der modtager kontanthjælp og førtidspension. Hovedreglen er, at jo mindre skolerne er, des større procentdel er tosprogede og modtager kontanthjælp/førtidspension. Dette vil præge de kommende analyser.

Desuden skal man være opmærksom på, at selv om næsten alle Københavns Kommunes skoler indgår i undersøgelsen, så er der kun tale om 62 skoler i alt. I analyserne bliver disse skoler endda opdelt i to eller tre kategorier. Det betyder, at det ofte er tale små absolutte tal, som procenterne er udregnet af.

De følgende tabeller er forenklet meget, således at sammenhængen træder tydeligere frem. I de fleste tilfælde er effekt-variablen/“succeskriteriet” udvalgt som en bestemt procentdel af en fordeling, i stedet for at vise hele fordelingen. Eksempelvis viser vi kun den procentdel af skoler, hvor fremmødet i lektiecaféen er størst – i stedet kunne vi vælge også at vise procentdelen, hvor fremmødet er lavt eller midt imellem.

I tabellerne gælder det om at sammenligne de forskellige kategorier i baggrundsvariablene, f.eks. skolernes størrelse (antal elever), og se om de store skoler eksempelvis har større fremmøde end de små skoler, eller om der er forskelle mellem skoler med lang åbningstid i lektiecaféen og skoler med kort åbningstid.

3.1 Fremmødet i lektiecaféen

I spørgeskemaet er spurgt til antallet af elever som benytter lektiecaféen (anført som interval). Til brug for analysen har CASA imidlertid omregnet dette til den procentandel af skolens samlede elevtal, der benytter lektiecaféen, da skolens størrelse ellers vil påvirke analysen. Det er således ikke det faktiske antal brugere, der er benyttet som succeskriterium i de følgende analyser, men procentdelen af skolens elever, der benytter lektiecaféen.²

Det beregnede tal kaldes fremmøde-procenten og til brug for analysen er skolerne fordelt i 4 grupper efter fremmøde-procenter:

² I spørgeskemaet er spurgt til antal brugere i nogle intervaller, som gør det vanskeligt at beregne en procentdel. I stedet har vi benyttet en tilnærmelse i beregningerne, hvor vi har brugt midten af intervallet, og for de skoler som har afkrydset “mere end 40” er anvendt 45 elever, hvilket naturligvis kan være en fejkilde for skoler, der måtte have langt flere brugere.

Fremmøde:	Antal skoler
Skoler med <3 % fremmøde	19
Skoler med 3-5 % fremmøde	13
Skoler med 5-10 % fremmøde	15
Skoler med >10 % fremmøde	13
I alt	60

I det følgende kommenteres analyserne af fremmødet i lektiecaféerne. Den følgende tabel angiver, den procentdel af de forskellige skolegrupper, hvor fremmødet i lektiecaféen er på mere end 10 % af eleverne.

Tabel 3.1: Procentdel skoler med stort fremmøde i lektiecaféen (dvs. mere end 10 % af skolens elever)

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	32 %
400-600 elever (22 skoler)	27 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	0 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	6 %
15-50 % (26 skoler)	23 %
Mere end 50 % (16 skoler)	38 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	10 %
15-30 % (15 skoler)	20 %
Mere end 30 % (24 skoler)	33 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	7 %
3 lærere (19 skoler)	26 %
4 lærere (10 skoler)	20 %
5 lærere (13 skoler)	31 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	17 %
6-10 timer (41 skoler)	20 %
11-14 timer (7 skoler)	43 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	25 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	8 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	25 %
Aktiviteter i lektiecaféen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	29 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	9 %

Skolens størrelse

Der er en klar og signifikant sammenhæng mellem skolernes størrelse og hvor stor en andel af skolens elever der benytter lektiecaféen: Jo mindre

skoler jo større andel af eleverne benytter lektiecaféen – og omvendt, jo større skoler, jo mindre andel af skolens elever benytter lektiecaféen.

Andel tosprogede

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem skolens andel af tosprogede elever og hvor stor en andel af skolens samlede elever der benytter lektiecaféen: Jo større andel af tosprogede elever skolen har, jo større andel af skolernes samlede elevtal benytter lektiecaféen – og omvendt, jo mindre andelen af tosprogede udgør på skolen, jo mindre andel af det samlede elevtal benytter lektiecaféen.

Procentdel af forældre på kontanthjælp/førtidspension

Der er en signifikant sammenhæng mellem de skoler, hvor en stor del af forældrene er på kontanthjælp og en høj andel af skolens elever benytter lektiecaféen. Og omvendt på skoler med lave mønsterbrydningskriterier, hvor relativt få elever benytter lektiecaféen.

Antal lærere knyttet til lektiecaféen

Der er tendens til, at jo flere lærere der er knyttet til lektiecaféen, jo større andel af skolens elever benytter den. Da der samtidig er en stærk sammenhæng mellem antal lærere og antal lærertimer i lektiecaféen, gælder det også for antal lærertimer i lektiecaféen.

Åbningstiden længde

Der er en tendens til at fremmødet stiger, jo længere lektiecaféen har åbent. Især kommer der mange, hvis lektiecaféen har åbent mere end 10 timer om ugen.

Åbningstidspunkt

Der kan ikke konstateres nogen sammenhæng mellem hvor mange sene eftermiddage en skole har åben i lektiecaféen, og andelen af skolens elever der benytter den.

Aktiviteter i lektiecaféen

Der er en tendens til, at på skoler med lektiecaféer, hvor der foregår aktiviteter (lege og spil), benytter en større andel af skolens samlede elever lektiecaféen.

Samlet set

Fremmødeprocenten i lektiecaféen afhænger tilsyneladende af flere forskellige forhold:

- Skolens størrelse (små skoler har størst fremmøde).
- Procentdel tosprogede elever (Mange tosprogede har størst fremmøde)
- Procentdel forældre (mange elever med forældre på kontanthjælp betyder størst fremmøde).
- Lektiecaféens åbningstid (lang åbningstid har størst fremmøde).

- Antal af lærere tilknyttet lektiecaféen (mange lærere har størst fremmøde).
- Aktiviteter i lektiecaféen (aktiviteter betyder større fremmøde).

Man kan altså meget forenklet sige, at stort fremmøde i lektiecaféen forekommer på skoler, der har relativt mange tosprogede elever og hvor mange af forældrene er på kontanthjælp/førtidspension. Det er samtidig de små skoler. Det hjælper helt tydeligt også at have længere åbningstid og have det fordelt på mange lærere. Endelig hjælper det på fremmødet, at der foregår forskellige aktiviteter i lektiecaféen.

3.2 Er det de “rigtige” brugere?

Selv om der kommer mange elever i lektiecaféerne er det ikke ensbetydende med, at det også er de elever, som lektiecaféen er beregnet for. Vi har ovenfor set antydninger af, at nogle elever kommer for at spille spil på computer, osv., men det er ikke nødvendigvis de elever, som lektiecaféen er beregnet for.

I spørgeskemaet er skolerne blevet bedt om at vurdere, om de mener det er de elever, som lektiecaféen er beregnet for, der kommer. Skolerne kunne svare 'i høj grad', 'i nogen grad' 'i ringe grad' eller 'slet ikke'. Da der kun er 4 % af skolerne, der har svaret 'i høj grad', har vi valgt at inddrage 'i nogen grad' i "succes-kriteriet", som er vist i tabel 3.2.

Tabel 3.2: Procentdel skoler hvor de fremmødte elever har brug for lektiecaféen (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad' og 'i nogen grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	87 %
400-600 elever (22 skoler)	77 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	77 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	79 %
15-50 % (26 skoler)	85 %
Mere end 50 % (16 skoler)	75 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	82 %
15-30 % (15 skoler)	75 %
Mere end 30 % (24 skoler)	83 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	81 %
3 lærere (19 skoler)	70 %
4 lærere (10 skoler)	70 %
5 lærere (13 skoler)	100 %

Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	77 %
6-10 timer (41 skoler)	79 %
11-14 timer (7 skoler)	100 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	84 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	67 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	83 %
Aktiviteter i lektiecafeen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	80 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	82 %

Der er ganske vist flere baggrundsvariable, som udviser forskelle, men der er stort set ingen, der viser et klart mønster. Det er derfor vanskeligt at pege på, hvad der karakteriserer skolerne og forskellene er ikke klare og markante. Man kan dog tendentielt pege på, at de små skoler, skoler med længere åbningstider og med mange lærere tilknyttet, i højere grad modtager de elever, som lektiecaféen er beregnet for.

3.3 Motivation for at benytte lektiecaféen

Et tredje “succeskriterium” for lektiecaféerne er, om eleverne er motiverede for at deltage i lektiecaféen. Igen er det et spørgsmål, som skolerne skal svare på.

Tabel 3.3: Procentdel skoler hvor eleverne er motiverede for at benytte lektiecaféen (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	26 %
400-600 elever (22 skoler)	18 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	12 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	11 %
15-50 % (26 skoler)	22 %
Mere end 50 % (16 skoler)	25 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	9 %
15-30 % (15 skoler)	19 %
Mere end 30 % (24 skoler)	29 %
Antal lærere tilknyttet lektiecafeen:	
2 lærere (15 skoler)	6 %
3 lærere (19 skoler)	20 %

4 lærere (10 skoler)	20 %
5 lærere (13 skoler)	39 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	8 %
6-10 timer (41 skoler)	19 %
11-14 timer (7 skoler)	43 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	24 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	8 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	17 %
Aktiviteter i lektiecafeen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	23 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	14 %

På baggrund af tabellen kan der alene påvises en vis sammenhæng mellem elevernes motivationsgrad og flere af baggrundsvariablene.

Skolens størrelse

Der er en klar tendens til, at jo færre elever der er på skolen, des flere af eleverne er motiverede for at komme i lektiecaféen.

Andel tosprogede

Der er en tendens til at jo flere tosprogede elever på skolen, des mere motiverede er eleverne for at komme i lektiecaféen.

Procentdel af forældre på kontanthjælp

Der er en tendens til, at jo højere andelen af elever med forældre på kontanthjælp er på skolen, des højere er motivationsgraden hos brugerne af lektiecaféen.

Antal lærere knyttet til lektiecaféen

Der er en tendens til, at jo flere lærere der er knyttet til lektiecaféen, jo højere motivationsgrad har eleverne.

Ugentlig åbningstid

Der en tendens til, at jo længere lektiecaféens ugentlige åbningstid er, jo højere motivationsgrad har eleverne.

Aktiviteter i lektiecaféen

Tabel 4.3 viser endelig, at eleverne er mere motiverede for at være i lektiecaféen, når der foregår nogle aktiviteter, end hvis der ikke foregår noget.

Samlet set

Elevernes motivation for at komme i lektiecaféen afhænger tilsyneladende af flere forskellige forhold:

- Skolens størrelse (små skoler har størst motivation).
- Procentdel tosprogede elever (mange tosprogede har størst motivation).
- Lektiecaféens åbningstid (lang åbningstid giver størst motivation).
- Antal af lærere tilknyttet lektiecaféen (mange lærere har størst motivation).
- Procent forældre på kontanthjælp og førtidspension (mange på kontanthjælp m.v. har størst motivation).
- aktiviteter i lektiecaféen (aktiviteter betyder større motivation).

Man kan altså klart konkludere, at det er de samme forhold der spiller en rolle for elevernes motivation, som også spillede en rolle for elevernes fremmøde i lektiecaféen. Dette virker også helt logisk. Det er især de små skoler, hvor der samtidig er relativt mange tosprogede og mange forældre, der modtager kontanthjælp og førtidspension. Desuden er åbningstiden, antal lærere og aktiviteter i lektiecaféen vigtigt for motivationen.

3.4 Brugernes tilfredshed med lektiecaféen

Det fjerde succeskriterium for lektiecaféen vi har benyttet, er spørgsmålet om elevernes tilfredshed med lektiecaféen. Igen er der tale om et spørgsmål, som er blevet stillet til skolerne, i stedet for eleverne eller endda brugerne af lektiecaféerne.

Tabel 3.4: Procentdel skoler hvor eleverne er tilfredse med at benytte lektiecaféen (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	78 %
400-600 elever (22 skoler)	68 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	71 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	58 %
15-50 % (26 skoler)	82 %
Mere end 50 % (16 skoler)	75 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	64 %
15-30 % (15 skoler)	81 %
Mere end 30 % (24 skoler)	75 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	69 %
3 lærere (19 skoler)	70 %

4 lærere (10 skoler)	80 %
5 lærere (13 skoler)	77 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	46 %
6-10 timer (41 skoler)	76 %
11-14 timer (7 skoler)	100 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	76 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	58 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	75 %
Aktiviteter i lektiecafeen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	70 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	77 %

Tabel 3.4 viser, at det ikke er helt let at påvise klare og statistisk signifikante sammenhænge mellem brugernes grad af tilfredshed og de udvalgte baggrundsvARIABLE.

Skolens størrelse

Der er en tendens til, at elevernes tilfredshed med lektiecaféen er størst på de små skoler med under 400 elever.

Andel tosprogede

Der er en tendens til at elevernes tilfredshed er mindst på skoler med relativt mange tosprogede elever.

Ugentlig åbningstid

Der er en signifikant sammenhæng med åbningstid. Jo længere lektiecaféens ugentlige åbningstid er, des højere vurderes elevernes tilfredshed.

Procentdel forældre på kontanthjælp og førtidspension

Der er en tendens til, at elevernes tilfredshed med lektiecaféen er relativt lav på skoler, hvor der ikke er så mange elever med forældre, der modtager kontanthjælp m.v., mens den er større på skoler med flere forældre på kontanthjælp.

Aktiviteter i lektiecaféen

Der er et overraskende resultat, som viser en svag tendens til, at skoler med aktiviteter vurderer elevernes tilfredshed lavere end skoler, hvor der ikke er aktiviteter i lektiecaféen. Forskellen er dog ikke statistisk signifikant og kan skyldes en tilfældighed.

Samlet set

Det er, som nævnt, ikke helt let at påvise klare og statistisk signifikante sammenhænge mellem brugernes grad af tilfredshed og de udvalgte baggrundsvariable. Det eneste punkt, hvor vi kan se en klar og signifikant sammenhæng, er lektiecaféens åbningstid – jo længere åbningstid, des mere tilfredse mener skolerne, at lektiecaféernes brugere er.

Analyserne viser dog også nogle tendenser, som kan være interessante at se nærmere på. Tilfredsheden er tilsyneladende størst på de små skoler, som samtidig har en del tosprogede elever og en del forældre på kontanthjælp mv. Det sidste tyder på, at der er en vis tilfredshed med de steder, hvor lektiecaféerne i høj grad tiltrækker de elever, som de er beregnet for.

3.5 Hensynet til det sociale miljø

Spørgsmålet om hvorfor eleverne kommer i lektiecaféen er blevet stillet flere gange i undersøgelsen. Oprindeligt er det naturligtvis, som navnet siger, et sted man skal lave sine lektier, og evt. et sted man kan opnå hjælp til sine lektier. Men det er flere gange antydnet, at de også kommer i lektiecaféerne af hensyn til det sociale miljø. Dette spørgsmål er skolerne blevet bedt om at svare på. Man kan diskutere om det kan kaldes en ”succes-variabel” eller det er det omvendte.

Tabel 3.5: Procentdel skoler hvor eleverne kommer i lektiecaféen på grund af det sociale miljø (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	17 %
400-600 elever (22 skoler)	23 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	18 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	16 %
15-50 % (26 skoler)	26 %
Mere end 50 % (16 skoler)	13 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	23 %
15-30 % (15 skoler)	25 %
Mere end 30 % (24 skoler)	13 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	19 %
3 lærere (19 skoler)	25 %
4 lærere (10 skoler)	20 %
5 lærere (13 skoler)	8 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	

2-5 timer (12 skoler)	23 %
6-10 timer (41 skoler)	17 %
11-14 timer (7 skoler)	29 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	16 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	25 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	25 %
Aktiviteter i lektiecafeen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	20 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	18 %

Tabel 3.5 viser, at det er meget svært at finde nogle klare svarmønstre, når det gælder det sociale miljø. Der er visse forskelle, men der er stort set ikke noget mønster i disse forskelle, som man kan bruge til at konkludere på baggrund af.

3.6 Større fagligt selvværd

Den sjette “succesvariabel” i analyserne handler om elevernes oplevelse af fagligt selvværd, når de kommer i lektiecaféen. Det vil altså være positivt, hvis lektiecaféen kan hjælpe eleverne til bedre faglige resultater og selvværd.

Tabel 3.6: Procentdel skoler hvor eleverne får et større fagligt selvværd af at komme i lektiecaféen (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	39 %
400-600 elever (22 skoler)	27 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	29 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	21 %
15-50 % (26 skoler)	41 %
Mere end 50 % (16 skoler)	31 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	27 %
15-30 % (15 skoler)	31 %
Mere end 30 % (24 skoler)	38 %
Antal lærere tilknyttet lektiecafeen:	
2 lærere (15 skoler)	13 %
3 lærere (19 skoler)	40 %
4 lærere (10 skoler)	20 %
5 lærere (13 skoler)	62 %

Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	15 %
6-10 timer (41 skoler)	33 %
11-14 timer (7 skoler)	57 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	32 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	17 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	50 %
Aktiviteter i lektiecafeen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	35 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	27 %

Skolens størrelse

Der er en svag tendens til, at eleverne får større fagligt selvværd på de små skoler, mens der ikke er forskelle mellem store og mellemstore skoler.

Tosprogede

Der er forskelle mellem skolerne, og det er skoler med 15-50 % tosprogede, der vurderer at lektiecaféerne giver størst fagligt selvværd.

Procentdel forældre på kontanthjælp og førtidspension

Tabel 3.6 viser at der er en tendens til, at eleverne får størst fagligt selvværd på skoler, hvor der er en del forældre, som modtager kontanthjælp mv.

Antal lærere knyttet til lektiecaféen

Der er store forskelle, men der er slet ikke noget mønster i sammenhængen mellem antal lærere i lektiecaféen og elevernes faglige selvværd.

Ugentlig åbningstid

Der er en tendens til, at jo længere lektiecaféens ugentlige åbningstid er, jo højere fagligt selvværd vurderes eleverne at have.

Aktiviteter i lektiecaféen

Der er en forskel på steder, hvor man har aktiviteter i lektiecaféer og steder, hvor ikke har. Hvis der er aktiviteter giver det eleverne et større fagligt selvværd.

Samlet set

Det kan være svært at se et klart mønster, når det gælder fagligt selvværd. Der er visse enkelte forhold, som tilsyneladende spiller en vis rolle for det faglige selvværd hos eleverne.

De får større selvværd på de små skoler, hvor der samtidig er relativt mange tosprogede elever og elever med forældre, som modtager kontanthjælp og førtidspension. Det er også tydeligt, at længere åbningstid i lektiecaféen

også er befordrende for det faglige selvværd. Det er også befordrende, at der foregår forskellige aktiviteter i lektiecaféen.

3.7 Mindre behov for specialundervisning

Det syvende succeskriterium for lektiecaféerne handler om behovet for specialundervisning. Problemstillingen er her, at hvis lektiecaféerne kan forbedre nogle af de svage elevers faglige standpunkter, vil der være mindre behov for specialundervisning. De enkelte skoler er blevet bedt om at vurdere denne sammenhæng mellem lektiecaféer og specialundervisning.

Tabel 3.7: Procentdel skoler hvor lektiecaféen betyder, at færre elever har brug for specialundervisning (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad' og 'i nogen grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	48 %
400-600 elever (22 skoler)	23 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	29 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	21 %
15-50 % (26 skoler)	37 %
Mere end 50 % (16 skoler)	44 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	27 %
15-30 % (15 skoler)	25 %
Mere end 30 % (24 skoler)	46 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	44 %
3 lærere (19 skoler)	25 %
4 lærere (10 skoler)	10 %
5 lærere (13 skoler)	54 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	23 %
6-10 timer (41 skoler)	33 %
11-14 timer (7 skoler)	57 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	24 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	42 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	58 %
Aktiviteter i lektiecaféen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	35 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	32 %

Tabel 3.7 viser meget tydeligt, at skolerne vurderer at lektiecaféerne i et vist omfang bidrager til at reducere behovet for specialundervisning, og der kan

konstateres visse sammenhænge og tendenser i forhold til flere af baggrundsvariablene.

Skolens størrelse

Det viser sig klart, at de små skoler mener behovet for specialundervisning bliver mindre, mens der ikke er så stor forskel på de store og mellemstore skoler.

Andel tosprogede

Der er en klar tendens til, at skoler med relativt mange tosprogede i højere grad opnår at færre elever har behov for specialundervisning.

Procentdel af forældre på kontanthjælp og førtidspension

Der er en tendens til, at jo højere andelen af elever med forældre på kontanthjælp er på skolen, jo mere opnås at færre elever har behov for specialundervisning.

Antal lærere

Der ikke noget klart svarmønster i forhold til antal lærere i lektiecaféen, men der er alligevel nogle store forskelle. Hvis vi ser bort fra skoler med 5 lærere, er der dog en tendens til, at jo færre lærere, des flere skoler mener specialundervisningen bliver reduceret. Men skoler med 5 lærere ligger meget højt.

Ugentlig åbningstid

Der er en tendens til, at jo længere lektiecaféens ugentlige åbningstid er, jo mere opnås at færre elever har behov for specialundervisning.

Sene eftermiddagstimer

Der er en tendens til, at jo flere dage lektiecaféen har åben i sene eftermiddagstimer, jo mere opnås at færre elever har behov for specialundervisning.

Samlet set

Der er en klar tendens til at skolerne vurderer at lektiecaféerne bidrager til at reducere behovet for specialundervisning. der kan især konstateres en sammenhæng med:

- Antal tosprogede.
- Lektiecaféens åbningstid – også sen eftermiddag.
- Procentdel med forældre på kontanthjælp.

Man kan især bemærke, at lektiecaféerne synes at have positiv indflydelse de steder, hvor der er mange tosprogede og mange forældre på kontanthjælp og førtidspension, dvs. de små skoler, idet det efter skolernes mening reducerer behovet for specialundervisning.

3.8 Positiv effekt på brugernes faglige præstationer

Det sidste succeskriterium i vore analyser, drejer sig om elevernes faglige præstationer. Et meget afgørende spørgsmål er naturligvis, om lektiecaféernes virksomhed har en positiv indflydelse på elevernes faglige præstationer.

Tablet 3.8: Procentdel skoler hvor lektiecaféen har en positiv effekt på elevernes faglige præstationer (dvs. procentdel der har svaret 'i høj grad')

Skolens størrelse:	
Mindre end 400 elever (22 skoler)	26 %
400-600 elever (22 skoler)	23 %
Mere end 600 elever (16 skoler)	18 %
Procentdel tosprogede elever:	
Mindre end <15 % (18 skoler)	16 %
15-50 % (26 skoler)	26 %
Mere end 50 % (16 skoler)	25 %
Procentdel af forældre på kontanthjælp:	
Mindre end 15 % (21 skoler)	14 %
15-30 % (15 skoler)	25 %
Mere end 30 % (24 skoler)	29 %
Antal lærere tilknyttet lektiecaféen:	
2 lærere (15 skoler)	13 %
3 lærere (19 skoler)	25 %
4 lærere (10 skoler)	30 %
5 lærere (13 skoler)	31 %
Åbningstidens længde i timer pr uge:	
2-5 timer (12 skoler)	15 %
6-10 timer (41 skoler)	24 %
11-14 timer (7 skoler)	29 %
Åbent sen eftermiddag:	
Nej, ikke åbent sen eftermiddag (36 skoler)	26 %
1-2 eftermiddage om ugen (12 skoler)	8 %
3-4 eftermiddage om ugen (12 skoler)	25 %
Aktiviteter i lektiecaféen:	
Ja, spil, leg mv. (38 skoler)	30 %
Nej – ingen aktiviteter (22 skoler)	9 %

Der kan påvises en vis sammenhæng mellem en positiv effekt på brugernes faglige præstationer og flere baggrundsvariable.

Procentdel forældre på kontanthjælp og førtidspension

Der er en tendens til, at jo højere skolens andel af elever med forældre på kontanthjælp er, i jo højere grad opnås en positiv effekt på elevernes faglige præstationer.

Antal lærere knyttet til lektiecaféen

Der er en tendens til, at jo flere lærere der er tilknyttet lektiecaféen, i jo højere grad opnås en positiv effekt på elevernes faglige præstationer.

Ugentlig åbningstid

Der er en tendens til, at jo længere lektiecaféens ugentlige åbningstid er, i jo højere grad opnås en positiv effekt på elevernes faglige præstationer.

Aktiviteter i lektiecaféen

Der er en tendens til, at på skoler, hvor der foregår aktiviteter som spil og leg, opnås i højere grad en positiv effekt på elevernes faglige præstationer.

Samlet set

Det viser sig altså meget klart, at der er nogle sammenhænge mellem elevernes faglige præstationer og flere baggrundsvariable:

- Antal lærere i lektiecaféen.
- Lektiecaféens åbningstid.
- Aktiviteter i lektiecaféen.
- Antal forældre på kontanthjælp m.v.

Det er nogle af de samme baggrundsvariable, som vi har set i de andre analyser.

3.9 Opsummering

I dette kapitel har vi gennemført en række analyser af forskellige “succeskriterier” for lektiecaféerne, som har været formuleret i det spørgeskema, som skolerne har besvaret. Disse “succeskriterier” har været holdt op mod en række baggrundsvariable.

I de enkelte afsnit er der redegjort for de sammenhænge og tendenser vi har fundet. I mange tilfælde er forskellene ikke statistisk signifikante, fordi vi har at gøre med et meget spinkelt talmateriale, som kun omfatter 62 skoler.

Gennemgående ser det ud til, at de små skoler med under 400 elever har vurderet lektiecaféerne mest positivt. Da der er en klar sammenhæng mellem skolestørrelse og procentdel tosprogede elever og andel elever med forældre, der modtager kontanthjælp og førtidspension, er der også stor tilfredshed på skoler med mange tosprogede og elever med forældre på kontanthjælp mv. Derfor kan man sige, at lektiecaféerne har en positiv effekt overfor de bogligt set svageste elever.

Der er også en klar tendens til, at der er større tilfredshed på de skoler, hvor lektiecaféerne har lang åbningstid og hvor der er flere lærere tilknyttet. Det er også gennemgående, at tilfredsheden er størst på de lektiecaféer, hvor der foregår nogle særlige aktiviteter, f.eks. leg og spil.